

FORSVARSBYGG

20 **22**

ÅRSMELDING

UBÅTEN TRENG EI HAMN

Vi leverer bygg og anlegg til Forsvaret
i heile landet – i fred, krise og krig

FORSVARSBYGG

Vi bygger forsvarsevne hver dag

1

RAPPORT FRÅ LEIAREN	4
---------------------	---

2

INTRODUKSJON TIL VERKSEMDA OG TAL	8
Dei store tala	10
Fordeling av eigedomsmassen	11
Forsvarsbygg sitt samfunnsoppdrag	12
Organisasjon og leining	12
Samarbeid med andre	13
Måla våre	13
Nøkkeltal	13
Organisasjonen	14
Forsvarssektoren	15

3

ÅRETS AKTIVITETAR OG RESULTAT	16
Samla vurdering	18
Forsvarsbygg sitt målbilete	19
Mål R1 Eit beredskapsklart Forsvarsbygg	20
Mål R2 Framskaffing av berekraftig EBA	20
Mål R3 Målretta og god forvaltning av forsvarssektoren sin EBA	22
Mål R4 Profesjonell og heilskapleg rådgjeving	23
Rapport for ressursbruk	26
Bemanningssituasjonen vår	27
Totale kostnader	28

VEDLEGG TIL ÅRSRAPPORT

- Rapport for likestilling og mangfald
- Miljørapport

4

STYRING OG KONTROLL	30
Overordna vurdering av styring og kontroll	33
Mål- og resultatstyring	33
Risikostyring og internkontroll	33
Riksrevisjonen	34
Kultur og integritetsbygging	34
Porteføljestyling	34
Digitalisering	35
Tryggleik og beredskap	35
Personvern og informasjonstryggleik	35
Innsats mot arbeidslivskriminalitet	36

5

FRAMTIDSUTSIKTER	38
Mål R1 Eit beredskapsklart Forsvarsbygg	40
Mål R2 Framskaffing av berekraftig EBA	42
Mål R3 Målretta og god forvaltning av forsvarssektoren sin EBA	43
Mål R4 Profesjonell og heilskapleg rådgjeving	45

6

ÅRSREKNESKAP	46
Leiingskommentar til årsrekneskapen	48
Prinsippnote til årsrekneskapen	50

1

KAPITTEL 1

Rapport frå leiaren

Vi har sytt for gode leveransar
til Forsvaret og bidratt til
berekraftige og kosteffektive
leveransar som stør opp under
behova til forsvarssektoren.

Forsvarsbygg har levert akseptable resultat i samhandling med Forsvaret og styrkt evna til forsvar og viljen til beredskap.

Russland sin invasjon av Ukraina har gjeve varige endringar i situasjonsbildet for norsk tryggleiks- og forsvarspolitik. Vi har prioritert dei riktige oppgåvene for å bidra til styrkt forsvar, og vilje til beredskap. Saman med Forsvaret har vi prioritert ressursane inn mot eigedom, bygg og anlegg som gjev styrkt operativ evne og auka innsatsen for å gjere Forsvarsbygg tilstrekkeleg beredskapsklar. I tillegg har vi intensivert rådgjevinga om korleis eigedom, bygg og anlegg kan brukast som ressurs i forsvar av Noreg. Dette gjeld særleg i arbeidet med fagmilitært råd (FMR), som vil vere eit sentralt innspel til regjeringa sitt arbeid med ny langtidsplan for forsvarssektoren. Desse prioriteringane vil vere førande for planlegginga og styringa av verksemda i den resterande delen av langtidsperioden og om det oppstår knappleik på kapasitet, kompetanse eller andre ressursar.

Eigedom, bygg og anlegg for god beredskap og auka operativ evne

I 2022 har Forsvarsbygg levert effektive og operative eigedomar, bygg og anlegg til Forsvaret i tråd med behova til forsvarssektoren. Det har likevel vore utfordringar med å halde framdrifta i enkelte viktige utbyggingsprosjekt, og vi må bli endå betre til å utnytte investeringsramma fullt ut. Vi har lykkast med å drive planmessig og effektivt vedlikehald av forsvarssektoren sin eigedom, bygg og anlegg med tildelte middel.

Forsvarsbygg har vidareutvikla operativt planverk i samvirke med andre aktørar i forsvarssektoren. Deltakinga vår i Cold Response 2022 og nasjonale beredskapsøvingar har auka Forsvarsbygg si evne til å samarbeide og understøtte Forsvaret i krise og krig. Vi har også lagt til rette for allmenn verneplikt og auka kvaliteten på butilhøva for over 700 meinige og befal. I 2023 vil vi vidareutvikle det tette samarbeidet med forsvarssektoren og totalforsvaret for å understøtte beredskaps- og totalforsvarsevna.

Utvikling og verdibevaring av eigedomsporteføljen

Med nesten 13 000 bygg og anlegg spreidde over heile landet, forvaltar vi Noregs største offentlege eigedomsportefølje. I 2022 gjennomførte vi vedlikehald for 769 millionar kroner. Det er ei utfordring å oppretthalde tilstandsgraden på den samla bygningsmassen til forsvarssektoren på grunn av eit aukande vedlikehaldsetterlep. Vi prioriterer vedlikehaldstiltak som støttar Forsvaret sin framtidige basestruktur og som er viktig for forsvarssektoren si operative evne og beredskap.

Forsvarsbygg har vurdert kva slags tilstandsgrader som bør stillast for dei ulike byggkategoriane som grunnlag for fastsetjing av framtidig ambisjonsnivå for tilstandsgrader. Analysen viser at det bør byggjast vidare på dagens strategi for verdibevaring.

I 2022 selde vi forsvarseigedomar for 196 millionar kroner som Forsvaret ikkje lenger har behov for. Salsinntektene består primært av sal av Mågerø leir, Åsegarden leir og den gamle befalsskolen i Trondheim. Forsvarssektoren har framleis behov for å avhende betydeleg eigedom, bygg og anlegg dei neste åra for å bidra til å finansiere forsvarsstrukturen i langtidsperioden. Avhending vil også redusere framtidige driftsutgifter.

Forsvarsbygg har ansvaret for forsvarssektoren sine kulturhistoriske eigedomar, festningar og fort. Nokre av desse er berre delvis i operativ bruk, men bidrar betydeleg til den historiske forståinga av samfunnsbetydninga av eit godt forsvar. Vi har leia ei utgreiing for framtidig forvaltning av forsvarssektoren sine kulturhistoriske eigedomar. Utgreiinga har vore på høyring, og Forsvarsbygg samanstillir no høyringsinnspela for oversending til Forsvarsdepartementet. Utgreiinga skal gje regjeringa eit kunnskapsgrunnlag for å vurdere alternative løysingar til dagens forvaltning av forsvarssektoren sine kulturhistoriske eigedomar.

I 2022 hadde festningane 2,9 millionar besøkande. Dette er ein auke på 300 000 frå fjoråret og tyder på at festningane er på veg mot eit meir normalt besøks- og aktivitetsnivå etter nedgangen i pandemien.

Ein berekraftig forsvarssektor

Forsvarssektoren fekk i 2022 ein sams klima- og miljøstrategi. Strategien skal syte for at forsvarssektoren er framtidsretta, omstillingsdyktig og ein del av det grøne skiftet. Samarbeid vil vere heilt sentralt for å løyse klima- og miljøutfordringane i sektoren. Forsvarsbygg vil gjere sin del av jobben for å bidra til Noregs innsats for å nå nasjonale mål innanfor klima og miljø, i tillegg til berekraftmåla til FN. Vi har fått hovudansvaret for områda energi og klima samt naturmiljø og kulturhistoriske verdjar.

Forsvarssektoren skal redusere energiforbruket til eigedom, bygg og anlegg med minst ti prosent, så raskt som mogleg, og 15 prosent innan utgangen av 2025. Forsvarsbygg har iverksett ei rekkje strakstiltak som allereie har gjeve resultat. Vi samarbeider med Forsvaret om ein haldningskampanje om korleis kvar og ein kan bidra til å redusere energibruken i kvardagen. I tillegg gjev vi råd til forsvarssektoren om energi-reducerande tiltak.

Kompetansen til Forsvarsbygg blir anerkjend utanfor sektoren, og det eksterne samarbeidet vårt gjev meirverdi til leveransane våre. Eit eksempel frå 2022 er styreleiarvervet som Forsvarsbygg sin leiar for miljø og berekraft vart tildelt i EarthresQue, eit senter for forskingsdriven innovasjon. Senteret skal finne løysingar for berekraftig handtering og bruk av overskotsmassar og avfall, og vil vere ein viktig bidragsytar i arbeidet med å oppfylle forsvarssektoren sine ambisjonar om sirkulære løysingar, gjenvinning og redusert miljøpåverknad. Forsvarsbygg vil også auke innsatsen og kompetansen på grøne anskaffingar gjennom kontraktskrav og miljøoppfølgingsplanar. Du kan lese meir om arbeidet vårt med klima og miljø i miljørapporten vår.

Vi bidrar til ein meir moderne og effektiv forsvarssektor

Forsvarssektoren skal, innan utgangen av 2024, ha identifisert og henta ut 2,3 milliardar kroner i varige vinstar gjennom modernisering og effektivisering. Vi har sett oss høge ambisjonar for verksemdsutvikling, modernisering og effektivisering av eiga verksemd for å bidra til at forsvarssektoren når målet. Forsvarsbygg har tilnærma nådd effektiviseringskravet for 2022 og har bidratt med vår andel av effektiviseringsmålet for

sektoren. Innføring av kategoristyring av anskaffingane våre vil framleis vere sentralt i det vidare arbeidet samstundes som vi stør resten av forsvarssektoren ved å stille viktige ressursar til disposisjon.

I 2022 har vi testa bruk av dronar for å inspisere bygg og skyte- og øvingsfelt. Erfaringane så langt er gode og opnar for enklare drift, planlegging og vedlikehald av eigedomane våre.

Regjeringa har gjennom Hurdalsplattformen vedteke at reinhaldstenesta skal tilbake til forsvarssektoren. Forsvarsbygg har fått dette ansvaret som del av ei heilskapleg eigedomsforvaltning. Ambisjonen er samla sett å få til ei betre løysing for reinhaldet enn vi har i dag. Forsvarsbygg har ved årsskiftet starta arbeidet med å byggje opp reinhaldsorganisasjonen med basis i dei reinhaldsressursane som finst i sektoren i dag. I arbeidet blir det viktig med tett dialog med dei tilsette, brukarane og dagens leverandørar, slik at vi tar med oss dei gode erfaringane frå dagens løysing.

Heilskapleg styring

Forsvarsbygg har levert eit akseptabelt økonomisk resultat innanfor rammene av forsvarleg forvaltning og sektoren sine krav til haldningar, etikk og leiing. Internrevisjonen har vurdert at Forsvarsbygg si overordna mogenheim på styring og kontroll er formalisert med element av etterleving. Denne vurderinga er uendra frå 2021, men det blir peika på at Forsvarsbygg har gjort ei rekkje forbetringar i 2022 og at vurderingskriteria for 2022 er strengare. Riksrevisjonen hadde ingen merknader til rekneskapen for Forsvarsbygg i 2021. Forsvarsbygg vil bidra med fagleg og styringsmessig innsikt i det pågåande arbeidet med tillitsreforma i forsvarssektoren for å sikre at innsatsfaktoren eigedom, bygg og anlegg blir tatt godt hand om.

Svein Thorbjørn Thoresen
DIREKTØR FORSVARSBYGG

2

KAPITTEL 2

Introduksjon til verksemda og hovudtal

Forsvarsbygg er eit statleg
forvaltningsorgan underlagd
Forsvarsdepartementet. Vi utviklar,
byggjer, driftar og avhendar
eigedom for forsvarssektoren.

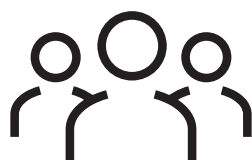
2022

Dei store tala

11,2

Totale kostnader var 11,2 milliardar kroner

1 413

Tilsette fordelte på 1 366 årsverk

356

Aktive investeringsprosjekt i ulike fasar

769

Utført vedlikehald for 769 millionar kroner

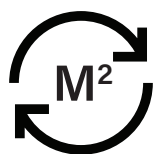
196

Selt forsvarseigedom for 196 millionar kroner

12 866

Talet på bygg og anlegg vi forvaltar

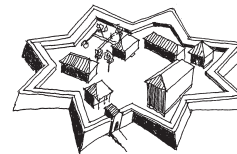
50 449

Vi avhenda 50 449 kvadratmeter i 2022

21

Byggjeprosjekt overleverte til forsvarssektoren

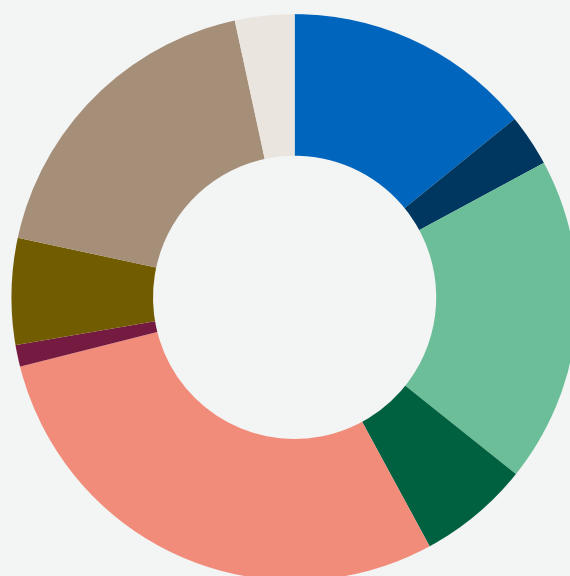
2,9

2,9 millionar besøkande på festningane

FORSVARSBYGG FORVALTAR EIN BYGNINGSMASSE PÅ **4 164 642** KVADRATMETER

Fordeling av eiedomsmassen

● Administrasjon- og stabsanlegg	14,2 %
● Velferds- og fritidsanlegg	3,0 %
● Forlegningar og messer	18,6 %
● Bustader	6,4 %
● Lager- og vedlikehaldsanlegg	29,0 %
● Basisanlegg	1,2 %
● Utdannings- og øvingsanlegg	6,1 %
● Strids- og forsvarsanlegg	18,2 %
● Andre EBA	3,4 %

Forsvarsbygg sitt samfunnsoppdrag

Eit operativt og moderne forsvar er avhengig av tilgang til tidsriktige og funksjonelle eigedomar, bygg og anlegg. Dette er oppgåva til Forsvarsbygg. Vi bidrar til operativ kampkraft i forsvarssektoren ved at Forsvaret og andre etatar i forsvarssektoren har eigedom, bygg og anlegg som er løpande tilpassa behova deira. Vi legg også til rette for trening og mottak av allierte forsterkingar. Forsvarsbygg er ein beredskapsorganisasjon, tett integrert med andre etatar i forsvarssektoren. Vi trenar og øver med Forsvaret slik at vi har beredskap for å levere funksjonelle eigedomar, bygg og anlegg også i krise og krig.

Vi planlegg, byggjer, forvaltar og driftar

Forsvarsbygg varetar forsvarssektoren sine eigedomar, bygg og anlegg gjennom heile levetida for anlegget. Vi syter for alle oppgåver knytte til investeringsprosessen og til utvikling og bygging av ny eigedom, bygg og anlegg. Vi er ansvarleg for forvaltning, drift og vedlikehald, og vi avhendar eigedom sektoren ikkje lenger har behov for. Avhendinga omfattar alt frå sal til miljøopprydding og tilrettelegging for sivil bruk. Dette tilfører middel til forsvarsbudsjettet og fritar forsvarssektoren for framtidig drifts- og opprydjingsansvar.

Vi vernar og sikrar bygg og anlegg

Forsvarsbygg ved Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (NKSB) er forsvarssektoren og staten sin rådgjevar for vern og sikring av eigedom, bygg og anlegg mot eksplosjonsulykker, terrorhandlingar, spionasje, sabotasje og annan kriminalitet. NKSB er landets leiande miljø for å utvikle kunnskap og løysingar som bidrar til eit tryggare Noreg.

Vi tar vare på kulturminne og skaper nytt liv på historisk grunn

Forsvarsanlegg, festningar og fort har gjennom heile historia vår vore sentrale i forsvaret av landet og for utviklinga av lokalsamfunna som dei var sette til å verne. Det er viktig for samfunnet å ta vare på denne historia og gjere henne tilgjengeleg for nye generasjonar. Forsvarsbygg si kulturminnefaglege rådgjeving bidrar til å ta vare på kulturminneinteresser og sameine verneomsyn med optimal bruksfunksjon. Vi forvaltar og utviklar dei nasjonale festningsverka og syter for at dei er tilgjengelege for publikum heile året.

Vi tar vare på miljøet

Klima- og miljøarbeid er ein naturleg del av samfunnsansvaret til forsvarssektoren. God miljøforvaltning er avgjerande for å leggje til rette for at Forsvaret skal kunne øve og trene samstundes som vi tar vare på miljøet. Forsvarsbygg har den fremste kompetansen i landet på miljøutfordringar innanfor forureining og støy frå militær aktivitet og øvingar. Stadig meir spesialiserte krav for forsvarssektoren blir varetatte og oppfylte.

Nøkternt kostnadsnivå

Forsvarssektoren sine eigedomar, bygg og anlegg skal vere operative og funksjonelle, men samstundes nøkterne. Forsvarsbygg vel kostnadseffektive løysingar både innan investeringar i ny og drift av eksisterande eigedomsmasse for å halde kostnadene på eit nøkternt nivå slik at ein kan frigjere ressursar til å styrke kjerneverksemda til Forsvaret.

Det er Forsvarsdepartementet som eig eigedomane i forsvarssektoren. Forsvarsdepartementet vedtar investeringar og korleis eigedom, bygg og anlegg skal nyttast og utviklast. Forsvarsbygg har ansvaret for å utvikle, byggje, vedlikehalde og drifte eigedom, bygg og anlegg som forsvarssektoren betaler leige for. Forsvaret er leigetakar og brukar og prioriterer og stiller krav ut frå sine behov. Driftskostnadene blir finansierte gjennom forsvarssektoren sin husleigebaserte forvaltningsmodell, som er vedteken av Stortinget. Dette synleggjer kostnadene for eigedom, bygg og anlegg. Visjonen vår er å byggje forsvarsevne kvar dag.

Organisasjon og leing

Forsvarsbygg er i dag den største offentlege eigedomsaktøren i Noreg. Vi tar hand om Forsvaret sitt behov gjennom planmessig vedlikehald og fornying av den totale eigedomsporføljen med 12 866 bygg og anlegg på totalt 4 164 642 kvadratmeter bygningsmasse fordelt over heile landet. Dei totale kostnadene for 2022 var på 11,8 milliardar kroner. Sidan 2001 har vi avhenda 3,1 millionar kvadratmeter ikkje-føremålstenleg eigedom. Sal av eigedom har gjort at forsvarssektoren har fått tilbakeført 5,8 milliardar kroner netto til å styrke den operative evna til Forsvaret. Vi har 1 413 tilsette fordelte på 1 366 årsverk. Vi er til stades der Forsvaret er, i 285 av dei 356 kommunane i landet. Hovudkontoret vårt er i Oslo.

Byggje- og rehabiliteringsprosjekta våre spenner breitt frå bustader, forlegningar og kontorbygg til vedlikehaldsfasilitetar for nye ubåtar og ny kampfly-base med støttefunksjonar og infrastruktur. Forsvarets logistikkorganisasjon har fått nytt forsyningsbygg på Værnes, Evenes flystasjon har fått fleire nye bygg for forsyning og luftvern og i Kolsås leir har vi bygd ny mannskapskaserne. I 2022 hadde vi om lag 356 større og mindre investeringsprosjekt i ulike fasar over heile landet. Vi investerer for om lag 3,5 milliardar kroner årleg.

Samarbeid med andre

Forsvarsbygg sine aktivitetar har ringverknader for innbyggjarar i heile Noreg, både i og utanfor Forsvaret. Vi har ei leiande rolle i byggje- og eigedomsbransjen, og tar denne rolla på alvor gjennom høg kvalitet i anskaffingsprosessar og godt samarbeid med leverandørar. Vi har eit tett samarbeid med dei mange lokalsamfunna vi er til stades i, og vi legg til rette for tillit og god interaksjon mellom forsvarssektoren og lokalsamfunnet.

Måla våre

Effektmåla til Forsvarsbygg er *berekraftige og kosteffektive leveransar som står opp under behova til forsvarssektoren.*

For å nå dette har vi fire resultatmål:

- R1** Eit beredskapsklart Forsvarsbygg
- R2** Framskaffing av berekraftig eigedom, bygg og anlegg
- R3** Målretta og god forvaltning av eigedomar, bygg og anlegg i sektoren
- R4** Profesjonell og heilskapleg rådgjeving

Dei seks interne måla våre blir tatt hand om av etatssjef og blir ikkje rapporterte til Forsvarsdepartementet:

- Effektive prosessar og brukarorienterte digitale løysingar
- Tryggleik i innovasjon og samhandling
- Strategisk styring av eigedomsporteføljen gjennom integrerte planprosessar
- Motiverte og engasjerte medarbeidarar som skaper gode resultat
- Heilskapleg styring og kontroll
- Skape tillit til Forsvarsbygg som sektoren sin EBA-aktør

Nøkkeltal

Indeksregulerte kroneverdiar for tidlegare år

År	2022	2021	2020	2019
Talet på tilsette	1 413	1 446	1 474	1 389
Antal avtalte årsverk*	1 366	1 395	1 415	1 330
Talet på utførte årsverk	1 278	1 321	1 315	1 247
Samla tildeling post 01–99 (mill. kroner)	10 470	9 804	8 983	8 352
Utnyttingsgrad post 01–29**	91 %	91 %	95 %	111 %
Sum driftskostnader (mill. kroner)	7 656	6 857	6 376	6 775
Andel investeringar**	33 %	41 %	46 %	41 %
Lønsandel av driftskostnader**/**	12 %	15 %	15 %	14 %
Lønskostnader per utførte årsverk (heile tusen)**/**	717	762	736	765
Seld forsvarseigedom for (mill. kroner)	196	219	237	338
Framskaffa kapasitetar (mill. kroner)	4 037	4 693	3 995	3 399
Driftsresultat overført til Forsvarsdepartementet	-864	-462	-442	-253

* Det vi omtalar som årsverk i årsrapporten er avtalte årsverk

** Ny utrekning har påverka historiske tall

*** Lønskostnader i 2022 er påverka av endra pensjonsmodell

Organisasjonen per 31.12.2022

DIREKTØR FORSVARSBYGG

Svein Thorbjørn Thoresen

ASSISTERANDE DIREKTØR

Camilla Mathiesen

AVDELINGSDIREKTØR KOMMUNIKASJON

Frode Vik Jensen

AVDELINGSDIREKTØR PROSJEKT OG UTVIKLING

Jens Levi Moldstad (fungerande)

AVDELINGSDIREKTØR EIGEDOMSFORVALTNING

Jan Erik Johansen

AVDELINGSDIREKTØR RESSURSSENTER

Stig Nilsen

AVDELINGSDIREKTØR ANSKAFFINGAR

Marit Kristiansen

Forsvarssektoren

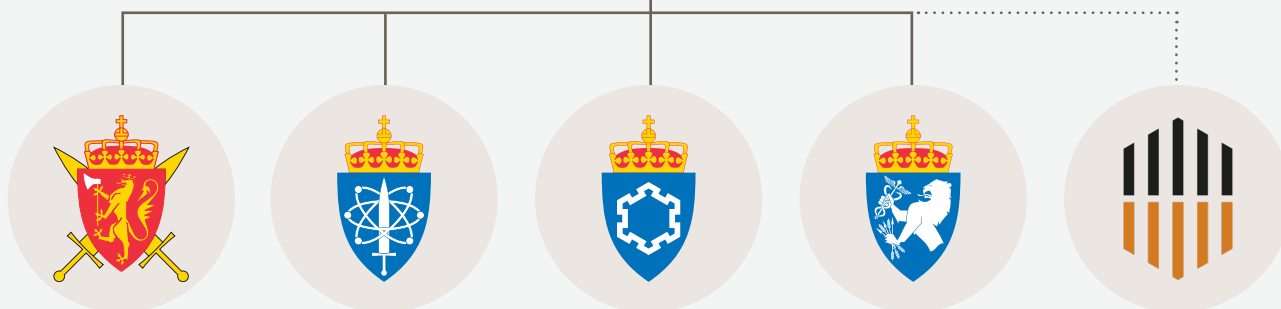
STORTINGET

FORSVARSDEPARTEMENTET

ETATANE I FORSVARSSEKTOREN

FORSVARET

FORSVARETS
FORSKNINGSINSTITUTT

FORSVARSBYGG

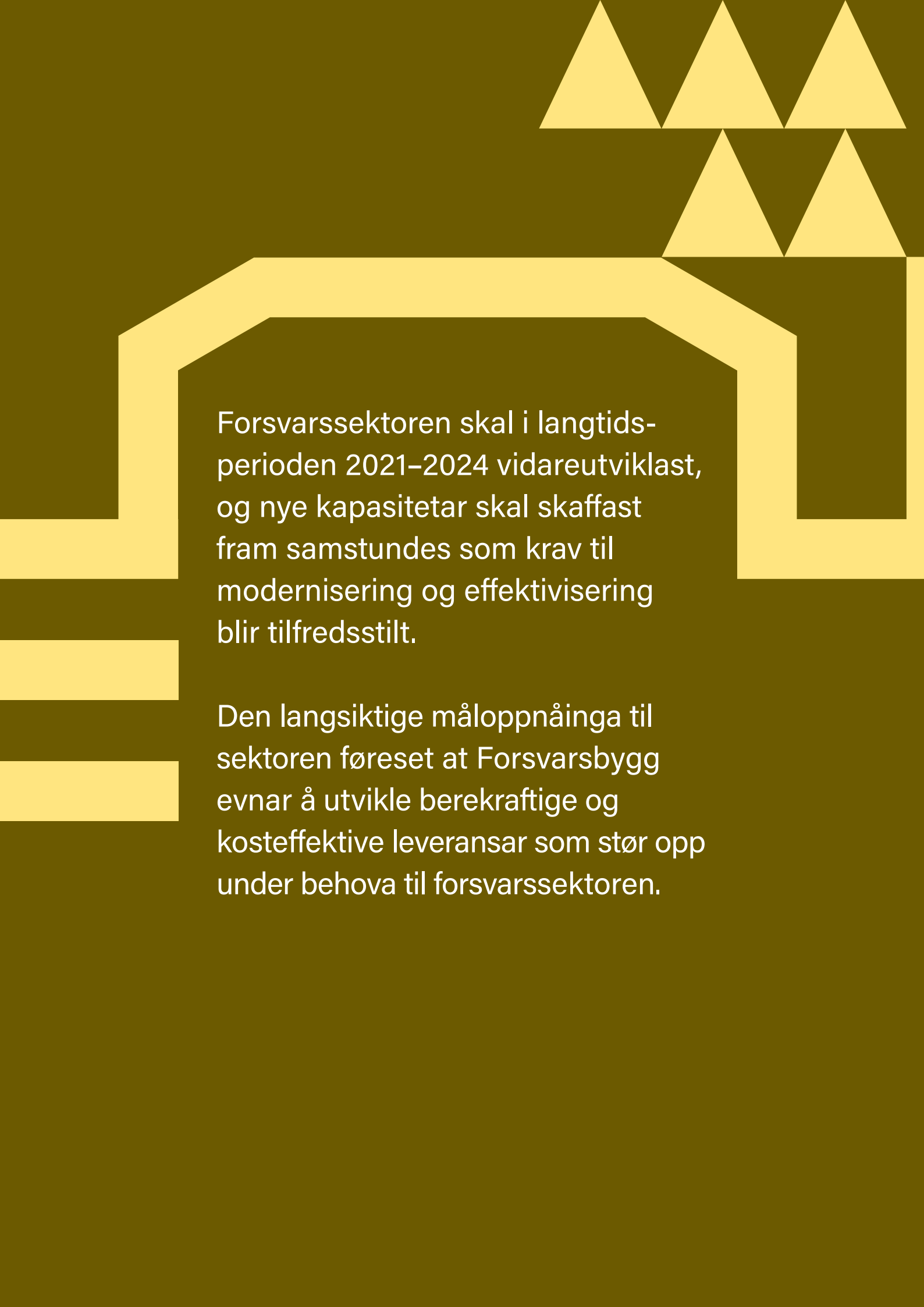
FORSVARSMATERIELL

NASJONAL
TRYGGLEIKS-
STYRESMAKT

3

KAPITTEL 3

Årets aktiviteter og resultat

Forsvarssektoren skal i langtidsperioden 2021–2024 vidareutviklast, og nye kapasitetar skal skaffast fram samstundes som krav til modernisering og effektivisering blir tilfredsstilt.

Den langsiktige måloppnåinga til sektoren føreset at Forsvarsbygg evnar å utvikle berekraftige og kosteffektive leveransar som står opp under behova til forsvarssektoren.

Samla vurdering

Vi har akseptabel måloppnåing på tre av fire mål og vurderer samla resultat til akseptabelt.

Ressursbruk

Dei totale kostnadene i 2022 var på 11,18 milliardar kroner. Av dette er 7,66 milliardar kroner driftskostnader og 3,52 milliardar kroner investeringar i eigedom, bygg og anlegg. Vi har brukt midla målretta på eigedom, bygg og anlegg gjennom berekraftige og kosteffektive leveransar som stø opp om behova i forsvarssektoren.

Driftskostnadene har auka med 0,96 milliardar kroner frå 2021. Vare- og tenestekjøp utgjer 72 prosent av dei totale kostnadene i 2022 inkludert gjennomførte investeringar i eigedom, bygg og anlegg. Dette er ein auke på 0,2 prosentpoeng samanlikna med 2021. Andelen samla lønskostnad utgjer 10,9 prosent. Dette er ein reduksjon på 1,3 prosentpoeng. Av- og nedskrivningar på varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar utgjer 12,6 prosent, ein auke på 0,1 prosentpoeng samanlikna med fjoråret. Andre driftskostnader utgjer 4,4 prosent av totalkostnaden og er ein auke på 0,9 prosentpoeng samanlikna med fjoråret.

Rekneskapen

Kontantrekneskapen for 2022 viser 864 millionar kroner høgare driftsutgifter enn driftsinntekter. Dette er 447 millionar kroner mindre enn tillate meirutgift på 1,3 milliardar kroner, og årsresultatet på drift er såleis akseptabelt. For 2022 har Forsvarsbygg levert tilnærma i tråd med målkravet til vinstrealisering.

Klima og miljø

Klima- og miljøarbeid er ein naturleg del av samfunnsansvaret til forsvarssektoren. Forsvarssektoren fekk i 2022 ein sams klima- og miljøstrategi, som skal syte for at forsvarssektoren er framtidsretta, omstillingsdyktig og ein del av det grøne skiftet. Vi jobbar målretta med å redusere energiforbruket i forsvarssektoren og har starta innføringa av eit energioppfølgingssystem som overvakar energibruk på leirnivå. Anskaffingane våre skal aktivt stø opp under klima- og miljøstrategien.

Effekt for forsvarssektoren og samfunnet I 2022

overleverte Forsvarsbygg 21 byggjeprosjekt til forsvarssektoren. Det vart avslutta 45 prosjekt til ein samla sluttkostnad på 3,1 milliardar kroner. Vi deltok i NATO-øvinga Cold Response 2022 og andre nasjonale øvingar. Øvingane har auka Forsvarsbygg si evne til å samvirke og stø opp under Forsvaret i krise og krig.

Nokre av dei viktigaste prosjekta våre i 2022, var nytt logistikkcenter på Værnes, ny mannskapskaserne på Kolsås, nye fasilitetar for velferd og idrett på Ørland flystasjon og utviding av kontorbygget til Kystvakta på Sortland. På Evenes flystasjon har vi levert fleire nye bygg for forsyning og luftvern samt vern og sikring av flystasjonen. Vi har også inngått store entreprisekontraktar for å styrke øvingskapasiteten for nasjonale og allierte styrkar ved Akkasæter i Troms og lagerhallar for lagring av materiell og utstyr på Bardufoss. Vi har utført vedlikehald på bygningsmassen og prioritert eigedom, bygg og anlegg som vidareførast på den framtidige basestrukturen til Forsvaret. I tillegg har vi utgreidd og kome med ei tilråding om korleis ei tilbakeføring av reinhaldstenesta til forsvarssektoren kan gjerast på ein slik måte at løysinga samla sett blir betre enn i dag. At vi er til stades over store delar av landet, gjer oss til ein viktig bidragsytar for både lokal og nasjonal sysselsetjing.

Vi bidrar til å skape nytt liv på historisk grunn ved å leggje til rette for aktivitet på dei nasjonale festningsverka. Festningane vart i 2022 besøkte av 2,9 millionar personar. Dette er ein liten auke frå 2021 og tyder på at interessa for dei nasjonale festningsverka aukar etter ein liten nedgang i besøket under koronapandemien.

Vi avhendar eigedom som Forsvaret ikkje lenger skal bruke. Gjennom sal og miljøsanering bidrar vi til at tidlegare militære eigedomar blir tilgjengelege for ny sivil bruk. Etter at kostnader til riving, sikring og miljøsanering er trekte frå, levte vi om lag 196 millionar kroner tilbake til forsvarsbudsjetta til bruk for høgare prioriterte føremål i forsvarssektoren. Avhending av eigedom bidrar også til å redusere forsvarssektoren sine samla driftskostnader til eigedom, bygg og anlegg.

Forsvarsbygg sitt målbilete

VURDERINGSKRITERIUM

- God
- Akseptabelt
- Ikkje akseptabelt
- Tryggingegradert

R1

Eit beredskapsklart Forsvarsbygg

R2

Framskaffing av berekraftig EBA

R3

Målretta og god forvaltning
av forsvarssektoren sin EBA

R4

Profesjonell og heilskapleg rådgjeving

Forsvarsbygg har i fleire år samarbeidd med Skatteetaten om forsterka innsats mot arbeidslivskriminalitet. I 2022 vart det gjennomført kontrollar som ikkje var varsla på førehand på fem lokasjonar, som avdekte konkrete avvik og forbetningsområde som blir følgde opp av Forsvarsbygg. Forsvarsbygg har også bidratt til inndrivning av om lag 12 millionar kroner gjennom å hindre tilgang til byggjeplass før dokumentasjon på innbetalte skatte- og avgiftresistansar ligg føre.

Digitalisering er grunnsteinen for vidare effektiv drift. I 2022 har vi fortsett arbeidet med den digitale transformasjonen vår.

R1

Resultatmål 1

EIT BEREDSKAPSKLART FORSVARSBYGG

Forsvarsbygg skal stø opp om Forsvaret si operative evne og beredskap i tråd med dei krava som til kvar tid blir stilte gjennom instruksar og retningslinjer for sektoren innanfor området. I Forsvarsbygg skal etaten si støtte av Forsvaret si operative evne og beredskap inngå som ein integrert del av verksemdsstyringa til Forsvarsbygg. Forsvarsbygg skal ha oppdaterte beredskapsplanar og gjennomføre relevante beredskapsførebuingar, med grunnlag i definerte oppgåver, slik at etaten har ein fullt ut tilfredsstillande beredskap i samsvar med definisjonen av beredskapsklar. Det skal gjevast prioritet til aktivitet som aukar evna til å støtte nasjonal og alliert operativ planlegging og samhandling. Forsvarsbygg skal i lys av erfaringane frå koronapandemien vurdere om det bør opprettast fleire avtalar med sivile styresmakter om faste eller ad hoc-liaisonar. Forsvarsbygg skal også gjennomføre risiko- og sårbarheitsanalysar av dei mest relevante og utilsikta hendingane som er skildra i Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap sine retningslinjer og følgje dette opp i kriseplanverket.

Samla vurdering av måloppnåinga

Delar av rapporteringa på dette målet er tryggleiksgradert. Det er difor berre eit ugradert utdrag som her blir presentert i årsmeldinga.

I 2022 har Forsvarsbygg forsterka beredskapsorganisasjonen sin. Vi har vidareutvikla operativt planverk gjennom samvirke med andre aktørar i forsvarssektoren. Dette gjeld særleg i førebuingane til og gjennomføringa av øvinga Cold Response 2022 og andre nasjonale beredskapsøvingar. Operasjonssenteret til Forsvarsbygg, bindeleddet vårt inn mot Forsvaret i beredskapssamanheng, deltok i øvinga Estates Guard. Øvinga har auka Forsvarsbygg si evne til å samvirke

og støtte Forsvaret i krise og krig. Saman med Forsvarsdepartementet og Forsvaret, prioriterast ressursbruken mot eigedom, bygg og anlegg som stø opp under beredskapsevna. Vi vil vidareutvikle det tette samarbeidet med forsvarssektoren og totalforsvaret i 2023 for å støtte opp under beredskaps- og totalforsvarsevna.

Resultatkrav

Forsvarsbygg skal gjere nødvendige førebuingar og prioriteringar for å bli beredskapsklar i samsvar med gjevne krav og klartider.

Resultat

Måloppnåinga blir ikkje rapportert i årsrapporten fordi informasjonen er skjermingsverdig.

R2

Resultatmål 2

FRAMSKAFFING AV BEREKRAFTIG EBA

Forsvarsbygg skal skaffe fram berekraftige kapasitetar innan eigedom, bygg og anlegg til Forsvaret. Dei fleste av framskaffingane er gjevne i oppdrag frå Forsvarsdepartementet og Forsvaret som prosjekteigar med gjevne rammer. Framskaffingar og fornying av eigedom, bygg og anlegg skal skje kostnadseffektivt, tidsriktig og til avtalt kvalitet. Vidare skal Forsvarsbygg vere ein god rådgjevar for forsvarssektoren i val av løysingar for eigedom, bygg og anlegg, basert på funksjonskrav og analysar av alternative løysingar. Desse løysingane blir lagde fram for prosjekteigar og oppdragsgjevar med framlegg til vedtak.

Måloppnåinga blir basert på ei heilskapleg vurdering av Forsvarsbygg si evne til å skaffe fram eigedom, bygg og anlegg i tråd med intensjon, krav og kriterium frå oppdragsgjevar og prosjekteigar.

Samla vurdering av måloppnåing

Vi leverer akseptabelt på målet i 2022

Prosjektleveransane til Forsvarsbygg i 2022 har vore mindre tilfredsstillande, sett opp mot vedtatt strukturutvikling for investeringsporteføljen i langtidsplanen til forsvarssektoren. I vurderinga har vi lagt vekt på at prosjekt i porteføljen ikkje blir leverte i høve til avtalt tid, betydeleg behov for rammeauke i pågåande prosjekt og at kontantramma for året ikkje vart disponert fullt ut. Prosjekta som Forsvarsbygg avslutta i 2022, vart samla sett leverte innanfor styringsrammene til prosjekta. Forsvarsbygg har i løpet av året vore ein aktiv rådgjevar og mellom anna levert konseptutgreiingar for større strukturutviklingstiltak i langtidsplanen for Forsvaret.

I 2022 overleverte Forsvarsbygg 21 byggjeprojekt til forsvarssektoren. Mellom anna overleverte vi eit nytt logistikkcenter på Værnes, ny mannskapskaserne på Kolsås, nye fasilitetar for velferd og idrett på Ørland flystasjon og utviding av kontorbygget til Kystvakta på Sortland. På Evenes flystasjon overleverte vi seks prosjekt. Prosjekta har bidratt til nye bygg for forsyning og luftvern samt vern og sikring av flystasjonen. Vi ferdigstilte også prosjektet for å gjere Akershus slott tilgjengeleg for alle. Forsvarsbygg har inngått store entreprisekontraktar for å styrke øvingskapasiteten for nasjonale og allierte styrkar ved Akkasæter i Troms og lagerhallar for lagring av materiell og utstyr på Bardufoss. Ni av dei 21 prosjekta vart overleverte forseinka med mindre konsekvensar for brukar.

Forsvarsbygg avslutta 45 prosjekt i 2022 til ein slutt-kostnad på 3,1 milliardar kroner. Dette utgjør 99,8 prosent av den samla styringsramma. I åra 2019 til 2022, avslutta Forsvarsbygg 236 prosjekt med ein slutt-kostnad på totalt 11,5 milliardar kroner. Det er 98,9 prosent av styringsramma på 11,6 milliardar kroner. Dette betyr at prosjekta over tid er leverte innanfor føresetnadene, som er lagde til grunn i investeringsplanen, og at det over tid ikkje har vore kostnadsoverskridingar for porteføljen som heilskap. Effekten av dette er at ambisjonsnivået i planverket for investeringar i eigedom, bygg og anlegg i forsvarssektoren kan oppretthaldast.

Forsvarsbygg ferdigstilte 25 avgjerdsunderlag i 2022, inkludert sju konseptvalutgreiingar, og mottok 39 gjennomføringsoppdrag til eit samla kostnadsestimat på 3 milliardar kroner. Forsvarsbygg leverte konseptvalutgreiingar for teknisk utdanning på Værnes, styrka rekruttutdanning på Madla, felles rekruttskole på Terningmoen, vidareutvikling av Ramsund, nivådanna utdanning for Forsvarets høgskole, infrastruktur på Haakonvern, bustader i Indre Troms og fasilitetar for nye stridsvogner. For konseptvalutgreiingane knytte til styrka rekruttutdanning og felles rekruttskole, leverte vi også vurderingar av klimaavtrykket til dei ulike alternativa.

Resultatkrav

STYRINGSPARAMETER R2.1

Byggjeprojekt levert til avtalt tid

Føremålet med styringsparameteren er at brukarane kan ta i bruk eigedom, bygg og anlegg i samsvar med oppdraget.

Ambisjon

90 prosent av prosjekta skal overleverast til brukar i samsvar med avtalt dato i gjennomføringsoppdraget.

Resultat

Måloppnåinga er ikkje akseptabel.

Styringsparameter R2.1	2022
Byggjeprojekt leverte til avtalt tid	57 %

STYRINGSPARAMETER R2.2

Overlevering av prosjekt innanfor godkjend styringsramme

Føremålet med styringsparameteren er å måle avvik frå opphavleg styringsramme for total portefølje, målt frå gjennomføringsoppdraget.

Ambisjon

Prosjekta blir avslutta innanfor 100 prosent av samla styringsramme.

Resultat

Måloppnåinga er god.

Styringsparameter R2.2	2022
Overlevering av prosjekt innanfor godkjend styringsramme	99,8 %

R3

Resultatmål 3

MÅLRETTA OG GOD FORVALTING AV SEKTOR- REN SINE EIGEDOMAR, BYGG OG ANLEGG

Føremålet med målet er at all ressursbruk skal resultere i funksjonell eigedom, bygg og anlegg tilpassa brukarane sine behov innanfor best mogleg totaløkonomi, at utrangeringspotensialet blir synleggjort samt at utrangert eigedom, bygg og anlegg blir avhenda (inkludert riving og miljøopprydning). Vidare skal planar og tiltak imøtekome dagens behov samstundes som framtidige økonomiske, teknologiske og miljømessige behov blir dekte på ein forsvarleg måte, og verdiane i eigedomsporteføljen blir varetatt. Dette inneber varetaking av bruksverdi, økonomisk verdi og verneverdi i samsvar med prioriteringskriterium avtalt med Forsvaret. Forsvarsbygg skal ha oversikt over eigedomsporteføljen til sektoren; under dette behovs- og kapasitetsoversikt, tilstandsgrad og kvalitetssikra fornyingsbehov. Forsvarsbygg skal vere ein proaktiv eigedomsrådgjevar som gjev råd, utarbeider planar og gjennomfører tiltak som sikrar målretta, kostnadseffektiv og berekraftig ressurs-utnytting. I tillegg skal miljø- og samfunnmessige konsekvensar av Forsvaret si verksemd innanfor området eigedom, bygg og anlegg ivaretakast.

Samla vurdering av måloppnåing

Vi leverer akseptabelt på målet i 2022

Av samla husleigeinntekter er 84,3 prosent av husleigeinntektene allokerte til drift og vedlikehald. Dette er høgare enn målet på 73 prosent. Forsvarsbygg gjennomførte i 2022 vedlikehald for 769 millionar kroner. 79,3 prosent av midla er brukte på planlagd vedlikehald.

Personellrelatert eigedom, bygg og anlegg

Forsvarsbygg har i 2022 auka kvaliteten på butilhøva for over 700 meinige og befall i Indre Troms. Vi har hatt eit godt og nært samarbeid med Hæren undervegs i prosessen. Ein kombinasjon av løyving, planlagde vedlikehaldstiltak og Hærens bidrag til inventar, har samla gjeve eit heilskapleg løft både på trivsel og tilstandsgrad. Vi har lagt betre til rette for allmenn verneplikt ved mellom anna å auke garderobekapasiteten for kvinner.

Fossilt brensel

Forsvarsbygg har bidratt til at forsvarssektoren har fått ei meir berekraftig forvaltning av eigedomsmassen ved å fase ut fossilt brensel til oppvarming. Unntaka er lokasjonar som skal avhendast. Vi har søkt om ytterlegare dispensasjon for Bodø flystasjon, fordi framdrifta i prosjektet er forseinka.

Energi

Forsvarsbygg jobbar målretta med å redusere energiforbruket i forsvarssektoren. Vi gjer etatane medvitne på eige energiforbruk. I samarbeid med Forsvaret utarbeider vi også ein haldningskampanje. I 2022 har vi starta med innføringa av eit energioppfølgings-system som overvakar energiforbruket på leirnivå. Tiltaka stør opp under målet om å redusere energiforbruket med 15 prosent innan utgangen av 2025. Høge energiprisar resulterte i at energikostnadene i forsvarssektoren auka med ein halv milliard frå 2021 til 2022.

Festningane

I 2022 hadde festningane 2,9 millionar besøkande, ein auke på 12 prosent frå 2021. Forsvarsbygg har gjennomgått og samanfatta eit høyringsinnspel til utgreiinga for framtidig forvaltning av dei kulturhistoriske eigedomane til forsvarssektoren.

Reinhald

Forsvarsbygg har i 2022 utgreidd og kome med ei tilråding om korleis ei tilbakeføring av reinhaldstenesta til forsvarssektoren kan gjerast på ein god måte. Regjeringa vedtok tidleg i 2023 at tilbakeføringa skal skje med mål om å få ei løysing som samla sett er betre enn i dag. Dette er ei høgt prioritert oppgåve for Forsvarsbygg framover.

Resultatkrav

STYRINGSPARAMETER R3.1

Andelen husleigeinntekter som blir brukte til drift, vedlikehald, eigarstyrt utvikling og utskifting av komponentar.

Styringsparameteren måler kor stor andel av husleigeinntekta som er brukt til drift og vedlikehald av forsvarssektoren sine eigedomar, bygg og anlegg.

Ambisjon

Minimum 73 prosent av dei totale husleigeinntektene skal gå til verdibevaring av porteføljen.

Resultat

Måloppnåinga er god.

Styringsparameter R3.1	2022	2021	2020
Andelen husleigeinntekter som blir brukte til drift, vedlikehald, eigarstyrt utvikling og utskifting av komponentar.	84,3 %	79,8 %	70,2 %

R4

Resultatmål 4

PROFESJONELL OG HEILSKAPLEG RÅDGJEVING

Forsvarsbygg skal vere sektoren sin EBA-faglege rådgjevar. På vegner av eigar skal vi sikre at brukarbehov blir tilfredsstilte innanfor best mogleg totaløkonomi, under dette:

- Støtte Forsvarsdepartementet, Forsvaret og sektoren elles med EBA-fagleg rådgjeving/utgreiingar i langtidsplanlegginga og gjennomføringsplanlegginga til sektoren samt sikre god samhandling i sektoren elles knytt til framskaffingar og fornying av EBA.

- Gje eigedomsfaglege råd som tar hand om brukarbehova og samstundes gjev sektoren best mogleg kostnadseffektivitet og berekraftig ressursutnytting innanfor gjeldande rammevilkår.
- Råd skal vere heilskapleg i eit EBA-perspektiv der framskaffing, verdibevaring, drift og utrangering/avhending blir sett på i samheng. Det er berre ved ei heilskapleg tilnærming det er mogleg å finne gode løysingar som varetar Forsvaret sine behov, som bidrar til å effektivisere eigedomsporføljen og optimalisere framtidig drift. I tillegg skal vi ta hand om miljø og samfunnsmessige konsekvensar av verksemda til Forsvaret innanfor EBA-området.
- Gjennom gode heilskaplege råd i analysar, moglegheitsstudiar og heilskaplege planar skal Forsvarsbygg vidareutvikle profesjonaliteten sin i rådgjevinga. I tillegg skal rådgjevingsmiljøa til Forsvarsbygg innan sikring av bygg, førebyggjande tryggleik, eigedomsjuridiske område og kulturminne vidareutviklast. Som ein del av utviklinga skal det aktivt søkjast tilbakemelding på brukar si oppleving av denne rådgjevinga.

Samla vurdering av måloppnåing

Vi leverer akseptabelt på målet i 2022

Forsvarsbygg har i 2022 bidratt med rådgjeving i forsvarssektoren si langtidsplanlegging, investeringsplanlegging og gjennomføringsplanlegging. Vi har også levert eit betydeleg antal utgreiingar initierte av Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Rådgjevinga inngår som ein del av avgjerdsgrunnlaga til oppdragsgjevar for å bidra til kosteffektiv strukturutvikling med realistiske kostnadsrammer. Vi har bidratt med rådgjeving innanfor verdibevaring av eigedomsporføljen i forsvarssektoren sin framtidige struktur slik at sektoren kan få mest mogleg ut av rammene som er til rådvelde. I tillegg har vi utarbeidd og sendt fram ei rekkje prosjektidear for fornying av eksisterande bygg for å bidra til ei mest mogleg nøktern utvikling av eigedomsporføljen. Målet er ei meir berekraftig utnytting av ressursane gjennom å oppretthalde bruksverdi og levetida på bygget samt dempe behovet for nye investeringar. Forsvarsbygg har også analysert og gjeve råd om tiltak for balansering av investeringsplanen for langtidsperioden.

Forsvarsbygg har deltatt i arbeidet med ein sams klima- og miljøstrategi for forsvarssektoren. Miljøkompetansen vår blir gjort synleg på ein god måte og har bidratt til å løfte kunnskap for det sams strategiarbeidet. Forsvarsbygg representerer forsvarssektoren i det interdepartementale arbeidet for framande artar, pollinerande insekt, truga natur og økologisk grunnkart. Dette sikrar at interessene til forsvarssektoren blir tatt hand om samstundes som ny erfaring og kunnskap kan bringast tilbake i drift og prosjekt i forsvarssektoren.

Forsvarsbygg har bidratt med både rådgjeving og gjennomføring av oppdrag innanfor vertslandstøtte og beredskap. Dialogen med Forsvarsdepartementet og Forvaret er tettare, bidrar til ei tydelegare rollefordeling internt i sektoren og gjev Forsvarsbygg større handlingsrom til å utøve rolla som ein sentral rådgjevar og leverandør av tenester.

Forsvarsbygg har levert strategisk rådgjeving til forsvarssektoren og andre offentlege etatar innan fagområda kulturminneforvaltning, miljø og berekraft, HMS og vern og sikring av bygg.

FLYET TRENG EIN BASE

Vi leverer bygg og anlegg til Forsvaret
i heile landet – i fred, krise og krig

Rapport for ressursbruk

I 2022 hadde Forsvarsbygg totale driftsinntekter på 7,66 milliardar kroner. I tillegg er det brukt løyvingar på 3,52 milliardar kroner til finansiering av investering på eigedom, bygg og anlegg. Det gjev ei total finansiering av årets ressursbruk på 11,18 milliardar kroner, ein auke på 0,52 milliardar kroner samanlikna med 2021. Auken skyldast i hovudsak auka inntekter frå løyvingar og auka sals- og leigeinntekter. Andre driftsinntekter er noko lågare enn i 2021.

Kostnader

Dei totale kostnadene for 2022 var 11,18 milliardar kroner ¹. Av dette er det gjennomført investeringar i eigedom, bygg og anlegg for totalt 3,52 milliardar kroner, som er balanseført. Dei totale driftskostnadene for 2022 var 7,66 milliardar kroner. Det er ein auke på 0,96 milliardar kroner frå 2021. Hovudårsaka er vare- og tenestekjøp som utgjer 0,84 milliardar kroner, ein auke frå 2021 med 20,9 prosent. Andre driftskostnader har auka med 0,10 milliardar kroner, eller 29,2 prosent, medan av- og nedskrivningar har auka med 0,08 milliardar kroner. Dette svarar til ein auke på 6,0 prosent. Lønnskostnadene har gått ned med 0,06 milliardar kroner og 6,4 prosent samanlikna med 2021.

Totale kostnader per innsatsfaktor

Vare- og tenestekjøp, inkludert gjennomførte investeringar i eigedom, bygg og anlegg, utgjer 72,0 prosent av dei totale kostnadene i 2022. Dette er ein auke på 0,2 prosentpoeng samanlikna med 2021. Andelen samla lønnskostnad utgjer 10,9 prosent. Dette er ein reduksjon på 1,3 prosentpoeng og skyldast at antalet årsverk er noko lågare i 2022 samanlikna med 2021. Av- og nedskrivningar på varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar utgjer 12,6 prosent, ein auke på 0,1 prosentpoeng i høve til fjoråret. Andre driftskostnader utgjer 4,4 prosent av totalkostnaden, ein auke på 0,9 prosentpoeng frå 2021.

Ser ein bort frå av- og nedskrivningar relaterte til investeringar i eigedom, bygg og anlegg, utgjer totale kostnader 9,76 milliardar kroner. Fordelt på innsatsfaktorane utgjer vare- og tenestekjøp 82,4 prosent av dei totale kostnadene. Dette er tilnærma uendra frå 2021. Løn utgjer totalt 12,5 prosent, ein reduksjon på 1,4 prosentpoeng, medan andre driftskostnader utgjer 5,1 prosent og er ein auke på 1,1 prosentpoeng.

Totalt vare- og tenestekjøp fordelt på kontonivå

Det er i 2022 utgiftsført kostnader for vare- og tenestekjøp for totalt 8,4 milliardar kroner, der 3,52 milliardar kroner av desse er balanseførte. Vidare klassifisering av varekjøp viser at 78,1 prosent er knytte til kjøp av tenester, 14,4 prosent til gjennomstrøymingskostnader og 7,5 prosent til direkte kostnader på drift. Av desse 7,5 prosent utgjer innleige 54,1 prosent. Alle vare- og tenestekjøp blir bokførte direkte på prosjekta i dei ulike produktområda.

Totale kostnader per produktområde²

Totalt er det komne til kostnader på 4,05 milliardar kroner til løyvingfinansierte produktområde i 2022. Det utgjer 36,3 prosent av dei totale kostnadene, noko som er ein reduksjon på 2,1 prosentpoeng samanlikna med 2021. Oppdragsfinansierte kostnader på 0,62 milliardar kroner utgjer 5,6 prosent av dei totale kostnadene. Dette er ein reduksjon på 1,4 prosentpoeng samanlikna med fjoråret.

Kostnader knytte til husleigeavtalane for 2022 er på 3,22 milliardar kroner, og utgjer 28,8 prosent av dei totale kostnadene og er tilnærma likt fjoråret. Forsyningskostnader på 1,43 milliardar kroner består i hovudsak av gjennomstrøymingskostnader. Desse utgjer 12,8 prosent av dei totale kostnadene, ein auke på 3,1 prosentpoeng frå 2021. I 2022 er det brukt 1,52 milliardar kroner til brukarstyrt utvikling og tilleggstenester i eigedomsdrifta. Dette utgjer 13,6 prosent av dei totale kostnadene og er tilnærma likt som i 2021. Kostnader knytte til bustad og kvarter på 0,12 milliardar kroner utgjer 1,3 prosent av dei totale kostnadene og er tilnærma uendra i høve til 2021.

Bruk av konsulentar

Bruken av konsulentar i Forsvarsbygg har i 2022 auka samanlikna med 2021. Konsulentbruken har vore naudsynt på grunn av ekstraordinært ressursbehov med spisskompetanse innan IT- og organisasjonsutvikling. Vi gjennomfører fleire digitaliseringsprosjekt og har utgreidd overføring av reinhaldstenester til sektoren. I tillegg pågår det fleire prosjekt som skal ta hand om tryggleikskrav og mogleggjere ytterlegare effektivisering. Forsvarsbygg har ikkje kjøpt konsulenttenester frå kommunikasjonsbransjen i 2022.

¹) Totale kostnader inkluderer aktiverte kostnader knytte til immaterielle eigedelar, varige driftsmiddel og avskrivningar. ²) Alle produktområda er knytte til eigne avtalar og kan ha ulike finansieringskjelder i statsrekneskapen.

Bemannings situasjonen vår

Årsverksutvikling

Ved utgangen av 2022 hadde Forsvarsbygg totalt 1 413 tilsette fordelt på 1 366 årsverk. Antalet tilsette har gått ned med 2,3 prosent, og talet på årsverk har gått ned med 2,1 prosent sidan 2021. Årsaka til nedgangen er strengare bemanningsstyring og høgare turnover.

98,9 prosent av dei fast tilsette er sivilt tilsette, medan 1,1 prosent er militære. Dette har vore stabilt i fleire år. 4,3 prosent av den totale arbeidsstokken er tilsette i mellombelse stillingar. Dette er ein nedgang på 0,8 prosent frå 2021. Landsgjennomsnittet for bruk av mellombelse stillingar i alle næringar var i 2022 på 9,4 prosent, og Forsvarsbygg ligg såleis godt under. Deltidstilsette utgjorde 0,64 prosent av arbeidsstyrken i 2022 mot 3 prosent i 2021. Dette er betydeleg under landsgjennomsnittet. Forsvarsbygg hadde i 2022 ein

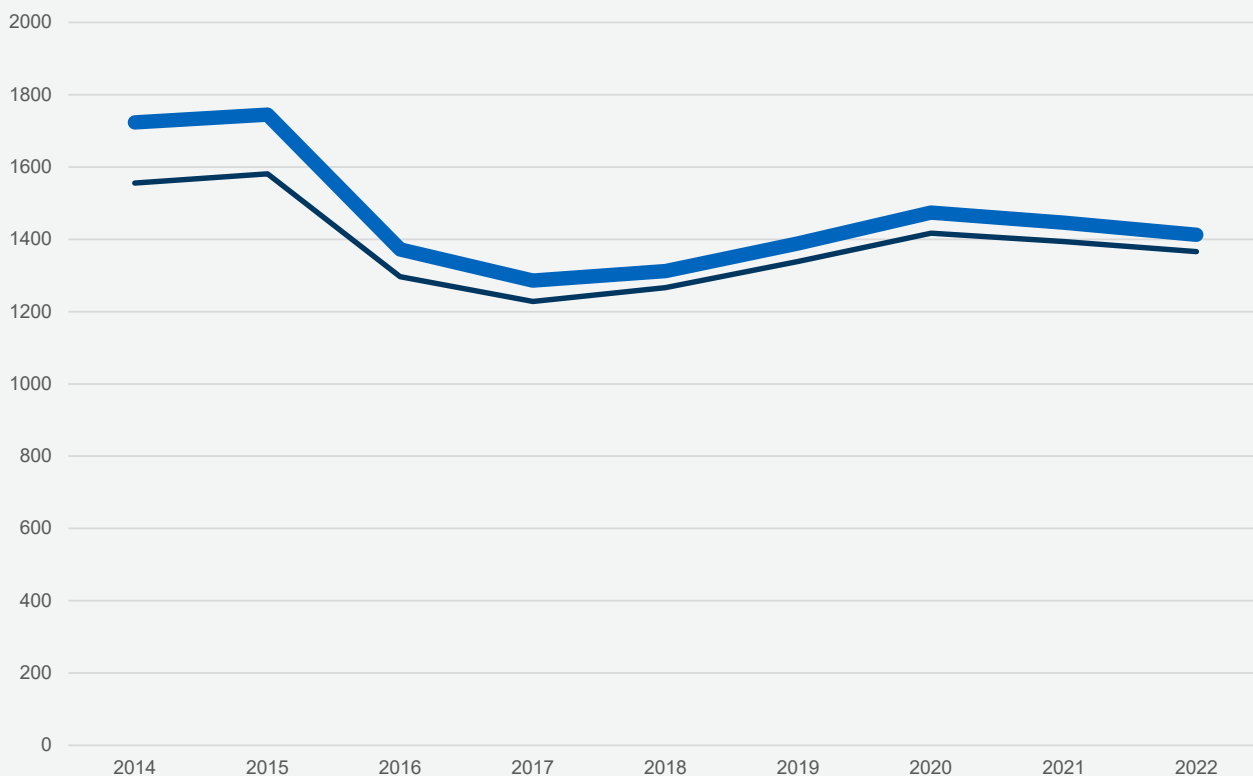
samla turnover på 9,7 prosent, ein auke frå 0,1 prosent frå året før. Turnover frå eiga oppseiing var 7,5 prosent. Dette er ein auke på 0,3 prosent i 2021.

Sjukefråvær

Det totale akkumulerte sjukefråværet for Forsvarsbygg ligg for 2022 på 5,6 prosent, ein oppgang frå 4,7 prosent i 2021. I 2022 hadde vi 2,9 prosent langtidsfråvær og 2,7 prosent korttidsfråvær. Alle avdelingar, med unntak av éi, har hatt eit sjukefråvær som er høgare enn Forsvarsbygg sitt interne mål på fem prosent.

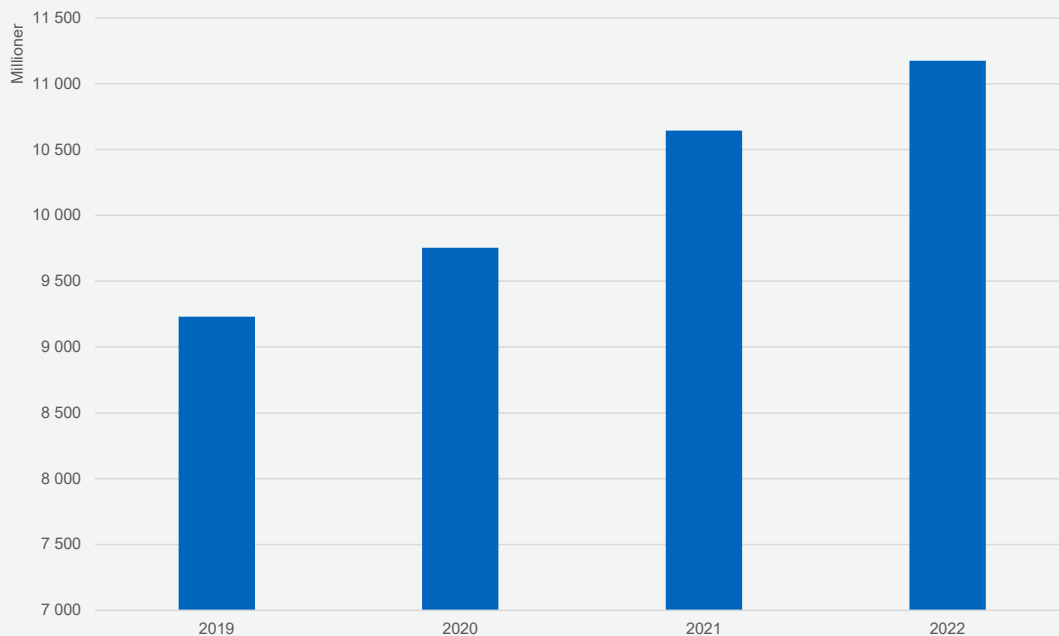
Korttidsfråværet har hatt ein fallande trend, etter ein topp i februar og mars på rundt 3,7 prosent, og skyldast i stort forkjøling, influensa og covid. Langtidsfråværet hadde ei stiging frå januar til mai, men har lege stabilt på 2,8 prosent resten av året.

- Talet på tilsette
- Talet på årsverk

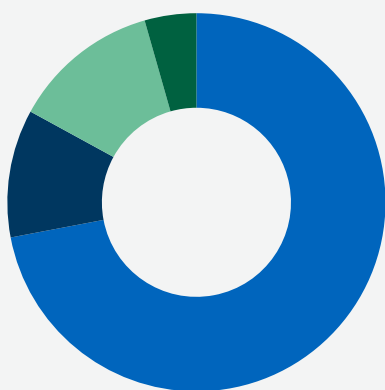

Årstal	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Talet på tilsette	1724	1745	1372	1286	1312	1389	1474	1446	1413
Talet på årsverk	1556	1581	1297	1228	1266	1339	1417	1394	1366

Totale driftskostnader i perioden 2019–2022

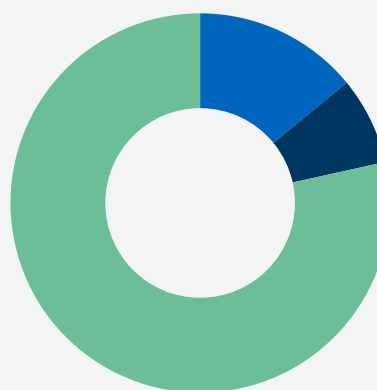

Totale driftskostnader per innsatsfaktor

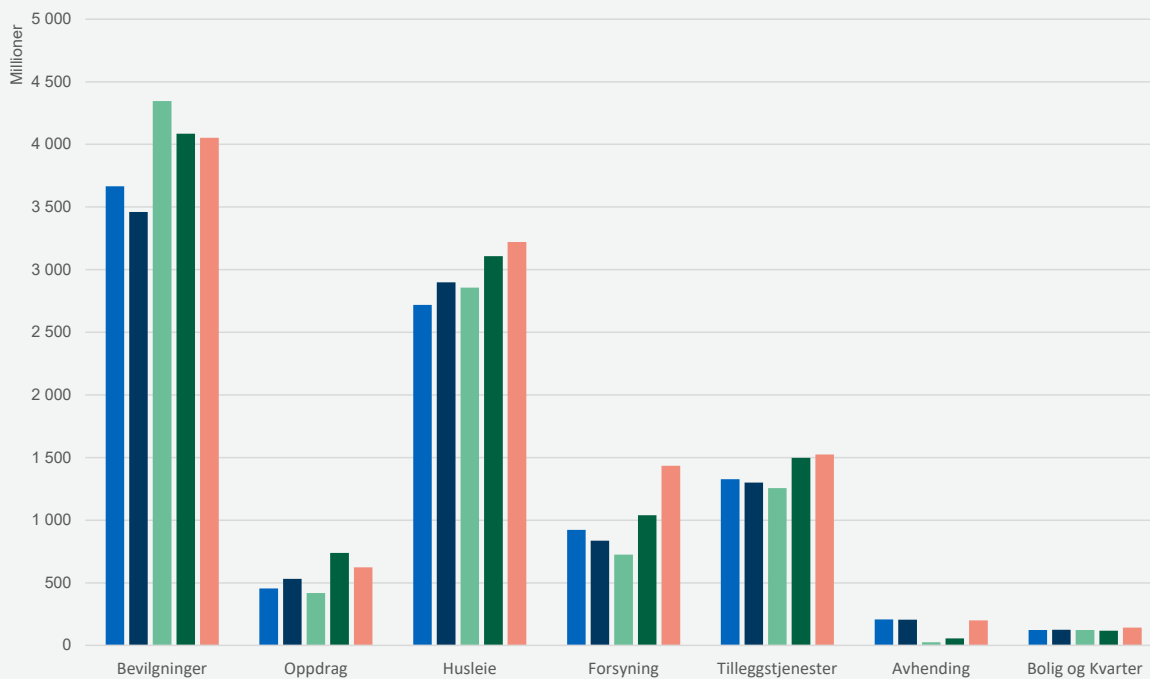
- Vare- og tenestekjøp 72 %
- Lønskostnader 11 %
- Av- og nedskrivningar på varige driftsmiddel og immaterielle egedelar 13 %
- Andre driftskostnader 4 %

Totale varekjøp fordelt på kontonivå

- Energikostnader 14 %
- Direkte kostnader drift 7 %
- Kjøp av tenester (framandtyingar og underentreprise) 79 %

Totale kostnader per produktområde

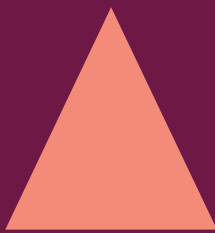

- 2018
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

4

KAPITTEL 4

Styring og kontroll

Styringa og kontrollen i Forsvarsbygg er tilpassa eigenarten, risikoen og vesentlegheita til verksemda. Vi gjennomfører aktivitetar i tråd med måla og prioriteringane til Forsvarsdepartementet og med effektiv ressursbruk.

Ein kultur for kontinuerleg forbetring skal sikre effektive prosessar med høg kvalitet.

Forsvarsbygg si styring og kontroll av verksemda er god. Forsvarleg forvaltning og kontinuerleg forbetring utgjer rammene for kulturbygging, organisering, effektivisering og styring av verksemda. Hovudstrukturen i verksemdsstyringa vår ligg fast, og er tilpassa verksemda i eitt- og fleirårig perspektiv. Vi har ein velfungerande økonomimodell som saman med mål-, resultat- og risikostyring, utgjer kjernen i den overordna styringa vår.

Overordna vurdering av styring og kontroll

Forsvarsbygg si mogenheit i styring og kontroll blir vurdert av internrevisjonen som formalisert med element av etterleving. Denne vurderinga er uendra frå 2019. Internrevisjonen skriv at Forsvarsbygg likevel har gjort ei rekkje vesentlege forbetringar i 2022, særleg innanfor internkontroll.

Implementering av ein systematisk prosess for å handtere internkontroll har i 2022 bidratt til ei betre leiingsoppfølging i Forsvarsbygg. Den risikobaserte verksemdsstyringa er under kontinuerleg forbetring. I 2022 har vi også implementert ein heilskapleg risiko-matrise, digitale kurs og styrka etterlevinga innanfor internkontroll.

Forsvarsbygg skal vere ei prosessdriven verksemd, og stadig fleire av arbeidsprosessane er definerte og forbetra gjennom bruk av lean-baserte verktøy.

Vi har hatt ein omfattande gjennomgang av dei styrande dokumenta våre i samband med overgangen til eit nytt kvalitetssystem. Arbeidet med den digitale transformasjonen til Forsvarsbygg har fortsett i 2022. Det operative planverket til Forsvarsbygg er vidareutvikla gjennom året, og vi har starta ein intern prosess for vurdering av operativ evne og støtte til planverket til Forsvaret. Dette gjev etaten gode styringsverktøy som vi vil bruke i vidareutviklinga vår mot å vere eit beredskapsklart Forsvarsbygg.

Forsvarsbygg opplever at etablerte styrings- og internkontrollprosessar er gode, sjølv om etterleving av styrande dokument i enkelte tilfelle ikkje er god nok. For å auke mogenheita i styring og kontroll, vil vi i 2023 strukturert følgje opp at pågåande forbetringar gjev ønskt effekt.

Mål- og resultatstyring

Forsvarsbygg sitt målbilete for langtidsperioden 2021–2024 viser korleis resultatata våre stør opp om effektmåla for forsvarssektoren. Justering av målbildet har bidratt til at krav til underleverandørar og HMS og miljø har fått større plass i styringsdialog og rapporteringa i 2022 med vekt på måloppnåing og effekt i eittårsperspektiv og for langtidsperioden. For å forsterke mål- og resultatstyringa er etaten si verksemdsstyring og risikostyring integrert gjennom ein sams prosess, forum og verktøy. Styringsmål, styringsparametrar, strategiske tiltak, oppdrag og strategisk risiko er samla i leiinga sitt informasjonssystem for å understøtte heilskapleg risikobasert verksemdsstyring og rapportering. Risikobaserte strategiske tiltak, som stør opp under det overordna målbildet, blir identifiserte og implementerte gjennom året. I mål- og resultatstyringa analyserer vi årsak og verknad og følgjer tett opp risiko gjennom risikoreduserande tiltak. Dette har bidratt til betre måloppnåing. Vi har i løpet av året utvikla systematisk evaluering av styringsprosessar og digitale kurs for å ta hand om organisatorisk læring av verksemdsstyring og risikostyring i Forsvarsbygg.

Risikostyring og internkontroll

Systematiske og regelmessige vurderingar av risiko er ein del av Forsvarsbygg sine styrings- og rapporteringsprosessar. Ved å tidleg setje inn risikoreduserande tiltak, følgjer vi aktivt opp kritisk risiko og bidrar til at vedtatte strategiar blir gjennomførte, slik at ein oppnår fastsette mål og resultat.

Forsvarsbygg har i 2022 formalisert vidareutvikla rammeverk for risikostyring og internkontroll. Rammeverka skal leggje til rette for ein systematisk prosess for å handtere uvisse, internkontroll og etterleving.

Implementering av metode og verktøy for systematisk og heilskapleg oppfølging av andre- og tredjelinjekontrollar har bidratt til betre leiingsoppfølging. Andrelinjekontrollar blir etablerte, forankra og rapporterte i ein årleg risikobasert internrevisjon- og kontrollplan på tvers i verksemda. Oppfølging av mogenheitsvurderingar og revisjonsrapportar frå internrevisjonen er dokumenterbare og tilgjengelege for tilsette, leiarar og Forsvarsbygg internrevisjon.

Forsvarsbygg vil i 2023 setje inn ytterlegare tiltak for å forsterke læringsutbyttet av eksterne revisjonar og kontrollar. Prosess, forum, verktøy og rapporteringsnivå for risikostyring sikrar at heile etaten sitt ansvarsområde blir risikovurdert, analysert og handtert. Forsvarsbygg har i 2022 etablert og implementert ein einskapleg risikomatrikse på tvers av verksemda med konsekvens-kriterium i samsvar med målbildet.

Forsvarsbygg vil i 2023 kontrollere etterleving av rammeverk for risikostyring og internkontroll på tvers av verksemda. Føremålet med kontrollen er å styrke forankring og kontinuerleg forbetring av rammeverka. Forsvarsbygg internrevisjon har i sitt arbeid i 2022 ikkje identifisert uakseptabel risiko som ikkje har blitt handtert.

Riksrevisjonen

Forsvarsbygg mottok revisjonsbrev utan merknader frå Riksrevisjonen for rekneskapsåret 2021. Vi har dei siste sju åra levert rekneskap utan vesentlege feil eller manglar.

Verdiane våre
– tillit, ansvar,
innsikt og
integritet – ligg
til grunn for all
verksemd.

Kultur- og integritetsbygging

Forsvarsbygg legg kjerneverdiane sine tillit, ansvar, innsikt og integritet til grunn for all verksemd. Vi har eit høgt medvit om verdiane, og alle tilsette skal bruke verdiane som rettleiing til å ta gode val, i møte med kvarandre og omgjevnadene rundt oss. Integritet står sentralt i arbeidet vårt med å byggje ei felles etisk og haldningsmessig plattform. Viktige område og aktiviteter knytte til integritetsbygging inkluderer:

- Samfunnsoppdraget er ein del av visjonen vår og legg såleis føringar for dei strategiske satsingsområda og styringa av verksemda.
- Førebygging og avdekking av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.
- Likestilling, diskriminering og mangfald i Forsvarsbygg.
- Bruke Forsvarsbygg sine leiar- og medarbeidarprinsipp i medarbeidersamtalar.
- Jobbe systematisk med kulturbygging gjennom eigenopplæring og utviklingsprogram for leiarar og medarbeidarar.

I enkelte varslings saker er det indikasjonar på at verdiane våre ikkje er godt nok forankra i organisasjonen. Desse sakene blir tatt på alvor. Vi er nøgde med at det har vore ein nedgang i talet på førespurnader til varslingskanalen i 2022 og at antalet er lågt i høve til storleiken på verksemda. Forsvarsbygg har i 2022 etablert eit system for oppfølging av varslings saker som dokumenterer status og historikk på gjennomføring av tiltak. Systemet har bidratt til betre sporbarheit og dokumentasjon på korleis leiarar, tilsette og eventuelt andre partar blir gjort ansvarlege i oppfølgingsarbeidet.

Porteføljestyring

Forsvarsbygg ser framskaffing, verdibevaring, drift og avhending i samanheng med utvikling av eigeidomsporteføljen. Det er berre ved ei heilskapleg tilnærming det er mogleg å finne gode løysingar som tar hand om behova til Forsvaret på ein kosteffektiv måte.

For å betre den strategiske porteføljestyringa i Forsvarsbygg, har vi etablert eit porteføljeforum. Forumet koordinerer og spreier kunnskap og metode om porteføljestyring og syter for at riktig informasjon blir delt på tvers av EBA-porteføljene. Dette tiltaket har, saman med etablering av årshjul for planprosessane og sams innsynsportal for produksjonsplanar, betra den interne samhandlinga.

Eigedom, bygg og anlegg er saman med materiell, personell og IKT ein innsatsfaktor for Forsvaret. Samhandling med Forsvarsdepartementet, Forsvaret og andre etatar bidrar til koordinert strukturutvikling av innsatsfaktorane. Dette er også viktig for langtidsplanlegginga til sektoren og integrerte planprosessar. Eit sams digitalt samarbeidsrom med Forsvaret med planar, utgreiingar, eigedomsinformasjon og prosjektdokument er under implementering.

På bakgrunn av den tryggleikspolitiske situasjonen vart det i 2022 løyva ekstra middel til investering og vedlikehald for å forsterke tilrettelegginga av trening, øving og mottak av allierte styrkar til Noreg. Tiltaka er starta opp og blir vidareførte i 2023. Det er også løyva ekstra middel til tiltak for å betre butilhøva i soldatkasernar og befalskvarter. Alle prosjekt og vedlikehaldstiltak, som følgje av ekstratildelingane, er koordinerte med Forsvarsbygg si ordinære investeringsverksemd og vedlikehaldsproduksjon.

Digitalisering av eigedomsinformasjonen blir vidareført til og med 2024, der planen er at all eigedomsinformasjon skal vere digitalisert. Digital informasjon om eigedom, bygg og anlegg gjev oversikt over eksisterande bygningsmasse med tilhøyrande kapasitetar og gjev grunnlag for å kunne utnytte areala betre.

Digitalisering

I 2022 har vi fortsett arbeidet med den digitale transformasjonen vår. Vi har ferdigstilt implementeringa av M365, og vi ser allereie effekten gjennom lettare digital samhandling. Betydeleg innsats i opplæring har ført til at prosjektet er ein god modell for brukaradopsjon ved implementering av andre digitaliseringstiltak.

Oppdatering av Forsvarsbygg sitt digitale vegkart har gjort samanhengar mellom digitaliseringsprosjekt tydelege og hjelpt til betre samhandling i arbei-

det med den digitale transformasjonen vår. Smidig prosjekt-metodikk er vesentleg for å auke gjennomføringsevna og raskare gje verdi til brukarar av dei digitale løysingane våre. Forsvarsbygg sitt konsept for tverrfaglege autonome team er forventa å gje betre digital endringskapasitet.

Det er utfordrande å oppretthalde god gjennomførings-evne i digitaliseringsprosjekt, særleg fordi det er stor konkurranse om spisskompetanse i marknaden.

Tryggleik og beredskap

I 2022 omorganiserte vi sentrale og regionale tryggleiksleiarar og andre tryggleiksressursar. Dette gjer at vi i endå større grad stø opp under Forsvaret i tryggleiksspørsmål og opprettheld eit forsvarleg tryggleiksnivå. Vi har i 2022 jobba med ei kompetansetrapp for å auke kompetansen innan førebyggjande tryggleik. Kurs innan autorisasjon og verdivurdering inngår i kompetansetrappa og har ført til større medvit på desse temaa i verksemda. Ytterlegare kurs vil inngå i kompetansetrappa i 2023, noko vi forventar vil bidra til auka tryggleiksnivå. Forsvarsbygg har vidareutvikla det operative planverket sitt i 2022 for å ytterlegare stø opp under Forsvaret i fred, krise og krig.

Personvern og informasjonstryggleik

Omsynet til personvern er også inkludert i prinsippa våre for informasjonsdeling. Personvernombodet i Forsvarsbygg opplever eit jamt tilfang av saker der verksemda ønskjer hjelp til å avklare spørsmål om personvern. Personvern i Forsvarsbygg er blitt revidert av Forsvarsbygg internrevisjon hausten 2022. Revideringa har avdekt forbetringpunkt som vi er i gang med å implementere.

Informasjonstryggleik er ein sentral del av arbeidet med digitalisering. Vi er også aktive hos leverandørar som skal ha godkjende informasjonssystem. Den aktive deltakinga gjer oss framoverlente og nytenkjande innan arbeidet med informasjonstryggleik. Vi har i 2022 jobba systematisk med godkjenning av graderte informasjonssystem for å ta hand om eit forsvarleg tryggleiksnivå rundt informasjonssystema våre. I 2023 vil vi gjere desse plattformene endå tryggare.

Innsats mot arbeidslivskriminalitet

Førebygging og avdekking av arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er eitt av satsingsområda i Forsvarsbygg sin anskaffingsstrategi for 2019–2023. For å styrke arbeidet med seriøsitet og etisk handel i vare- og tenesteanskaffingane våre, vedtok Forsvarsbygg i 2022 å tilsetje to nye rådgjevarar med spesialistkompetanse innanfor desse fagområda.

Forsvarsbygg har seriøsitetsskrav i kontraktane. Krava er baserte på tilrådingane frå Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, Fellesforbundet, Byggenæringens landsforening og Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon. Etter innføringa av openheitslova i 2022, har vi også tatt inn kontraktsvilkår om aktsemdsvurderingar og rapportering om risiko for brot på grunnleggjande menneskerettar i leverandørkjeda. Vi stiller mellom anna krav til at løns- og arbeidsvilkår for alle arbeidstakarar skal vere i samsvar med landsdekkjande tariff for den aktuelle bransjen. Avvik kan berre vere til fordel for arbeidstakaren. Vidare stiller vi krav til maksimalt to ledd underentreprenørar, bruk av faste tilsette, faglærte handverkarar og lærlingar, medlemskap i StartBANK, innlevering av skattefullmakt og rapportering til Brukardialog Utland for heile kontraktkjeda der det er relevant. Leverandøren er forplikta til å dokumentere at krava er innfridde og skal kunne leggje fram dokumentasjon på førespurnad. Kontraktkrava gjev Forsvarsbygg moglegheita til å kontrollere at regelverket blir etterlevd, og sanksjonere ved avvik. Dette betyr mellom anna å kontrollere rett utbetaling av løn til arbeidstakarane, forsvarlege arbeidstidsordningar, innbetaling av skattar og avgifter og bruk av kvalifiserte arbeidstakarar med relevant opplæring.

Ein del av den regelmessige oppfølginga av byggje- og anleggsprosjekta baserer seg på eigenrapportering frå entreprenørar om løns- og arbeidsvilkår i deira leverandørkjeder. For å effektivisere denne oppfølginga, vedtok Forsvarsbygg i 2022 å anskaffe HMSREG, eit system for registrering av opplysningar om leverandørar og deira mannskap. Føremålet er å leggje til rette for meir systematisk oppfølging som effektivt lukar ut useriøse og ukvalifiserte aktørar.

Forsvarsbygg har i fleire år samarbeidd med Skatteetaten for å forsterke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Føremålet er å styrke kunnskapen om skatte- og avgiftskriminalitet, utveksle opplysningar mellom etatane og gjennomføre kontroll av leverandørkjedene til Forsvarsbygg. I 2022 vart det gjennomført fem kontrollar som ikkje var varsla på førehand på fire lokasjonar som avdekte konkrete avvik og forbettringsområde.

Forsvarsbygg følgjer no opp avvika. I tillegg gjer vi rutinemessige vurderingar av opplysningar om skattar og avgifter og leverandørane sin økonomiske situasjon. I 2022 dreiv Forsvarsbygg inn om lag 12 millionar kroner gjennom å påverke leverandørane til å betale inn restansar, for eksempel ved å hindre tilgang til byggeplass før dokumentasjon på innbetaling ligg føre.

Forsvarsbygg er støttemedlem i Fair Play bygg, ein ideell organisasjon som jobbar for ein seriøs bygg- og anleggsbransje. Forsvarsbygg følgjer aktivt opp tips frå Fair Play og bidrar regelmessig med kunnskaps- og erfaringsdeling. Vi deltar også i eit samarbeidsforum med andre offentlege byggherreorganisasjonar, noko som bidrar til kontinuerleg forbetring av kontraktskrav og interne prosedyrar.

5

KAPITTEL 5

Framtidsutsikter

Den langsiktige måloppnåinga
i forsvarssektoren føreset at
Forsvarsbygg utviklar berekraftige og
kosteffektive leveransar som stør opp
om behova forsvarssektoren har.

R1

Resultatmål 1

EIT BEREDSKAPSKLART FORSVARSBYGG

Funksjonelle egedomar, bygg og anlegg er ein av premissane for Forsvaret si operative evne og beredskap. Forsvarsbygg skal til ei kvar tid vere beredskapsklart i tråd med krava i forsvarssektoren sine instruksar og retningslinjer.

I dei resterande to åra av langtidsperioden vil vi fortsetje utviklinga av eige operativt planverk gjennom øvingar med dei andre aktørane i forsvarssektoren. Dette gjeld særleg øvingane Joint Viking 23, Nordic Response 24 og Polaris Gram, som vil vere læringsarenaer for planlegging av framtidige øvingar.

Forsvarsbygg skal styrke beredskapskompetansen og beredskapskulturen i organisasjonen og syte for at prioritert egedom, bygg og anlegg har ein tilstand som stø opp under beredskapsevna. Vi vil styrke tilgangen på kritisk personell ved å etablere ein styrkestruktur og dekkje behov for materiell gjennom førehandsrekvirering. Sams planar med Forsvaret, samarbeid med sivile aktørar og sivile kapasitetar skal styrkast for å stø opp under beredskaps- og totalforsvarevna.

FORSVARET er ansvarleg for å byggje, trene og leie militære styrkar og hjelpe samfunnet i krise og krig

Eigedom, bygg og anlegg er éin av fire ressursar som bidrar til forsvaret av Noreg.
Vi forvaltar forsvarssektoren sine eigedomar og infrastruktur.

FORSVARETS FORSKNINGS-
INSTITUTT leverer forskning og
utvikling for forsvarssektoren

FORSVARSMATERIELL har ansvar
for materiellforvaltning og materiell-
investeringar i forsvarssektoren

R2

Resultatmål 2

FRAMSKAFFING AV BEREKRAFTIG EIGEDOM, BYGG OG ANLEGG

Framskaffing av berekraftig eigedom, bygg og anlegg skal støtte opp under vidareutviklinga av basestrukturen for Forsvaret sine kapasitetar. For Luftforsvaret er framskoten base for kampfly etablert på Evenes, men det vil framleis gå føre seg eit arbeid for å fullføre komplette og permanente fasilitetar for nye maritime patruljefly. I tillegg vil vi jobbe med å fornye og vidareutvikle eksisterande kapasitetar på Ørland. Dei største framskaffingane vil vere knytte til hovudbasen for maritime patruljefly på Evenes og til etablering av nye sensorar for militær luftromsovervakning. For Sjøforsvaret skal vi vidare utvikle Haakonsværn orlogsstasjon for utbåtvåpenet og Ramsund orlogsstasjon som Sjøforsvaret sin base i nord. Framskaffing av eigedom, bygg og anlegg til Finnmark landforsvar og vidareutviklinga av basestrukturen i Indre Troms, vil vere hovudinnsatsen overfor Hæren i langtidspano. I tillegg vil vi gjere vesentlege investeringar for å førebu mottak av allierte styrkar.

Forsvarssektoren arbeider med å konkretisere og kvalitetssikre tiltaka som skal bidra til realisering av vedtatt strukturutvikling. Sentrale investeringar i nye strukturutviklingstiltak er framleis i planfasen. Forsvarsbygg vil prioritere arbeidet med avgjerdsunderlag for framskaffing av eigedom, bygg og anlegg for nye investeringsprosjekt.

Bygg- og anleggsnæringa har eit vesentleg klimaavtrykk. Forsvarssektoren har ein ambisjon om å redusere energiforbruk og klimagassutslepp frå eigedom, bygg og anlegg, transport og operativ verksemd. Som ein stor bestillar må Forsvarsbygg bidra til at framskaffing av eigedom, bygg og anlegg skjer på ein berekraftig måte og at nye EBA-kapasitetar har

energieffektive løysingar. Forsvarsbygg skal auke fleksibiliteten og mobiliteten til bygga, slik at levetida blir forlenga. Vi skal etterspørje innovasjon og vekte gode miljøløysingar positivt i anskaffingane våre. Vi skal også tilby oppdragsgjevar og prosjekteigar ei vurdering av klimaavtrykk som del av avgjerdsunderlaga for investeringar i fornying og framskaffing av nye bygg og anlegg.

Forsvarsbygg skal bidra til å hente ut vinstar i utgreiing, avgjerdslop og gjennomføring av prosjekt for framskaffing og fornying av eigedom, bygg og anlegg, som ein del av forsvarssektoren sitt program for modernisering og effektivisering. Vi skal oppnå vinstane gjennom innføring av ein prosjektmodell som blir tilpassa ulike kategoriar av investeringsprosjekt, gjenbruk og standardisering, flyt i prosjektgjennomføring og digitalisering.

R3

Resultatmål 3

MÅLRETTA OG GOD FORVALTING AV FORSVARSSEKTOREN SIN EBA

Forsvarsbygg skal sikre at eigedomsporteføljen i forsvarssektoren er berekraftig og kostnadseffektiv. I god dialog med etatane, gjennomfører vi langsiktig verdi-bevarande forvaltning av eigedomsporteføljen. Vi tar hand om bruksverdi, økonomisk verdi og verneverdi. Målet er at all ressursbruk skal skape funksjonell eigedom, bygg og anlegg som tilfredsstillar behova til forsvarssektoren og sikrar best mogleg totaløkonomi. Samhandling mellom etatane er avgjerande for å lykkast med dette. Ei utfordring er å møte behova i ein sektor som stadig er i utvikling med ein aldrande eigedomsportefølje. Forsvarsbygg må forstå Forsvaret sitt behov, tilpasse eigen organisasjon, auke innovasjonstakta og fortsetje arbeidet med digitalisering for å bli ein meir effektiv forvaltar.

Forsvarssektoren står ovanfor betydelege krav til vinstrealisering i tida framover. Eigedom, bygg og anlegg er eit viktig vinstområde. Her er innsatsen vår for reduksjon av energiforbruk eit vesentleg bidrag gjennom tekniske tiltak og haldningsskapande arbeid i sektoren. Støtte med naudsynt infrastruktur til allierte som øver og trenar i Noreg er også eit prioritert område framover. Satsing på butilhøve har mykje å seie for å bidra til motivert mannskap og befall. Tiltaka vi gjennomfører prioriterast i dialog med Forsvaret. Vi skal framleis støtte Forsvaret med utrangering av overflødig eigedom, bygg og anlegg for å redusere driftskostnader og bidra til at inntektene til forsvarssektoren kan aukast gjennom sal.

Ei utfordring er å møte behova i ein sektor som stadig er i utvikling med ein aldrande eigedomsportefølje.

R4

Resultatmål 4

PROFESJONELL OG HEILSKAPLEG RÅDGJEVING

Profesjonell og heilskapleg rådgjeving skal gje auka kvalitet i leveransane til Forsvarsbygg. Råda våre skal vere baserte på god innsikt om forsvarssektoren, eigedomsbransjen og samfunnsansvaret vårt. Dette inkluderer kunnskap om tryggleiks- og forsvarspolitiske mål, samt nasjonalt og alliert planverk. Ambisjonen er at råda våre skal vere heilskaplege og sjå framskaffing, verdibevaring, drift og utrangering/ avhending i samanheng. Ei heilskapleg tilnærming er avgjerande for å finne gode løysingar som tar hand om behova til Forsvaret, bidrar til å effektivisere eigedomsporteføljen og optimaliserer framtidig drift. I tillegg skal vi ta hand om dei miljø- og samfunnsmessige konsekvensane av Forsvaret si verksemd innanfor ansvarsområdet vårt. Forsvarsbygg skal vere ein rådgjevar som samarbeider med og utfordrar brukar i val av EBA-løysingar. Dette skal vi gjere gjennom krav til å vere nøkterne, gjennom effektivitet og fleksibilitet samstundes som vi tar hand om eigarperspektivet. Strategiske råd innanfor eigedom, bygg og anlegg må difor ta omsyn til innsatsfaktorane personell, materiell og IKT.

Planlegging og framskaffing av eigedom, bygg og anlegg til nasjonal styrkeoppbygging, alliert mottak, trening og øving må tilpassast endringane i den tryggleikspolitiske situasjonen. Klima- og miljøstrategien til forsvarssektoren set ein tydeleg ambisjon og retning for rådgjevinga vår, slik at vi kan bidra til å redusere klimaavtrykket til forsvarssektoren.

Forsvarsbygg vil i åra framover jobbe for å vidareutvikle profesjonaliteten i rådgjevinga. Råda våre skal vere baserte på analysar, moglegheitsstudiar og heilskaplege planar.

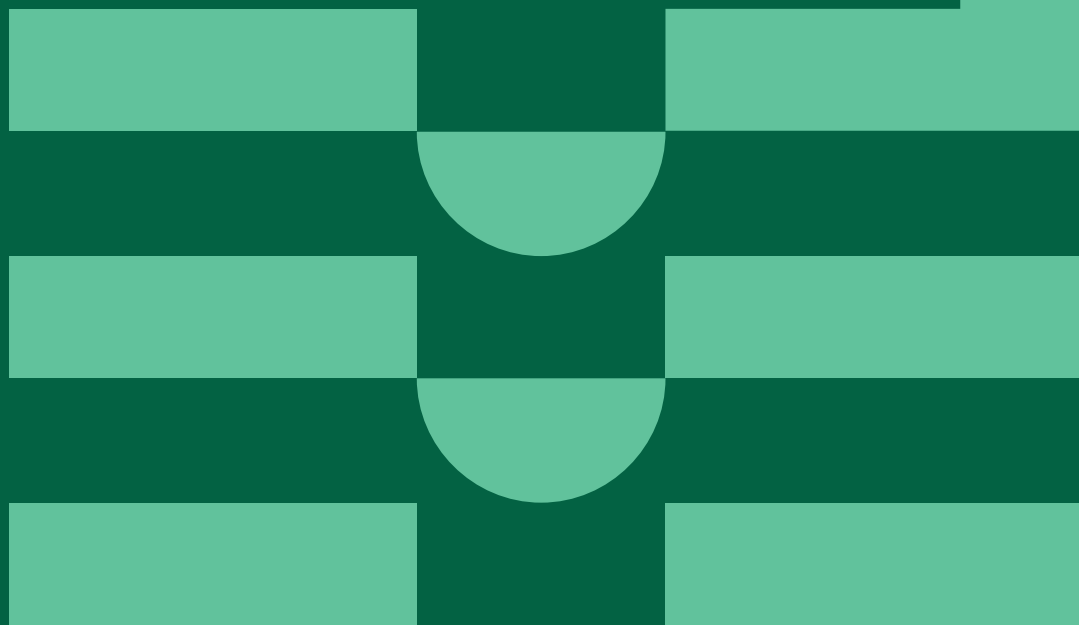
Vi skal frå tidleg fase bruke dei interne spesialistmiljøa våre innan miljø, anskaffingar og nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg, førebyggjande tryggleik, eigedomsjuridiske område samt kulturminne. Dette gjeld i både eksterne og interne prosessar. Det er her handlingsrommet for gode løysingar er størst. Dialogen med leverandørmarknaden skal styrkast for å utnytte kompetanse og innovative løysingar frå eksterne miljø. Forsvarsbygg vil fortsetje arbeidet med å involvere små og mellomstore leverandørar innanfor drift- og investeringsanskaffingar for å auke konkurransen og moglegheita for i større grad å bruke lokale og regionale tilbydarar.

Forsvarsbygg brukar oppdragsevalueringar og munnlege tilbakemeldingar i arbeidet for å vidareutvikle rolla vår som forsvarssektoren sin EBA-faglege rådgjevar og auke kvaliteten i rådgjevingstenestene våre.

6

KAPITTEL 6

Årsrekneskap

Forsvarsbygg avlegg rekneskap
etter to finansielle rammeverk:

Kontantrekneskap etter
føresegnene i statsrekneskapen og
periodisert verksemdsrekneskap
i samsvar med dei statlege
rekneskaps-standardane (SRS).

Leiingskommentar til årsrekneskapen

Føremål

Forsvarsbygg vart oppretta i 2002 og ligg under Forsvarsdepartementet. Samfunnsoppdraget til Forsvarsbygg er planlegging, anskaffing, drift og avhending av forsvarssektoren sine eigedomar, bygg og anlegg (EBA) slik at Forsvaret kan gjere jobben sin i fredstid, krise og krig. I tillegg forvaltar Forsvarsbygg militære festningar med føremål om å skape nytt liv på historisk grunn. Årsrekneskapen utgjer del 6 i årsrapporten til Forsvarsbygg.

Stadfesting

Årsrekneskapen er avlagd i samsvar med vilkår om økonomistyring i staten med tilhørande rundskriv frå Finansdepartementet (R-115) og krav frå Forsvarsdepartementet i instruks om økonomistyring.

Forsvarsbygg avlegg rekneskap etter to finansielle rammeverk, kontantrekneskap etter føresegnene i statsrekneskapen og periodisert verksemdsrekneskap i samsvar med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS).

Rekneskapen gjev eit dekkjande bilete av Forsvarsbygg sine disponible løyvingar, rekneskapsførte utgifter, inntekter, eigedelar og gjeld.

Resultat etter SRS

Etter innføring av SRS 10, vil resultatet av aktivitetane i perioden alltid vere null ettersom netto resultat av Forsvarsbygg sine transaksjonsbaserte inntekter reduserer den årlege inntektsføringa av løyving. Årets resultat av transaksjonsbaserte inntekter, hovudsakleg avhending av fast eigedom og resultat frå eigedomsdrifta, utgjorde 212 millionar kroner og er fråtrekt årets inntektsføring av løyving.

Vurdering av løyvingerekneskapen

Forsvarsbygg sine samla løyvingar til drift og investeringar i 2022 var 10,47 milliardar kroner. Totalt er 92 prosent av tilgjengeleg ramme brukt i driftsåret og gjev samla sett eit mindreforbruk på 679 millionar kroner.

Totalt viser kapittel 1710 post 01 ei mindreutgift på 624 millionar kroner medan kapittel 4710 post 01 viser ei mindreinntekt på 177 millionar kroner. Samla gjev det eit netto mindreforbruk på 447 millionar kroner. Mindreutgifta på kapittel 1710 post 01 skyldast i hovudsak lågare oppdragsmengde og forskyvingar i brukarstyrte prosjekt og graderte prosjekt samt mindreutgifter knytte til forsyning. I tillegg er det mindreutgifter knytte til fleire øymerkte løyvingar som skyldast forseinka framdrift. Desse vil bli vidareførte i 2023. Mindreinntekta på kapittel 4710 post 01 skyldast i hovudsak lågare inntekt enn ramme på tilleggs-tenester og brukarstyrte prosjekt i samsvar med lågare oppdragsmengde avklart med brukarane. Det er også lågare inntekt på Nato Security Investment Programme grunna justert framdrift i fleire prosjekt samt forskuve sluttoppger til 2023.

For kapittel 1710 post 47 er det eit totalt mindreforbruk på 230 millionar kroner, noko som er 7 prosent av tildelt ramme. Kapittel 4710 post 47, sal av eigedom, bygg og anlegg, viser ei meirinntekt på 2 millionar kroner, av dette var inntektskravet på 126 millionar kroner. Samla gjev dette eit netto mindreforbruk på 232 millionar kroner. Mindreutgifta på kapittel 1710 post 47 skyldast i hovudsak forseinka framdrift i prosjekt. Meirinntekta på kapittel 4710 post 47 skyldast sal av bustader over takst i 2022.

Netto mindreforbruk på 679 millionar kroner vil bli søkt overført til 2023.

Mellomverande

Mellomverandet med statskassa utgjorde per 31.12.2022 totalt 76,9 millionar kroner og består i hovudsak av fordringar knytte til skyldig skattetrekk og offentlege avgifter samt avsett pensjonspremie til SPK. Oppstillinga av artskontorapporteringa viser kva slags eigedels- og gjeldspostar mellomverandet består av.

Hendingar etter balansedagen

Festningen restaurant på Akershus festning vart totalskadd i brann 4. februar 2023. Bygget vart oppført i 1863 som fengsel og vart seinare brukt som laboratoriekjøken. Det er eit viktig kulturminne, og eksteriøret på bygningen er freda. Bygget har ein bokført verdi på 3,2 millionar kroner som vil bli nedskriven i 2023.

Tilleggsopplysningar

Riksrevisjonen er ekstern revisor og stadfestar rekneskapen for Forsvarsbygg. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per dags dato, men revisjonsmeldinga blir rekna å liggje føre i løpet av 2. kvartal 2023. Meldinga vil bli publisert på heimesida til forsvarsdepartementet så snart dokumentet er offentleg.

Oslo, 6. mars 2023

Svein Thorbjørn Thoresen,
direktør Forsvarsbygg

Prinsippnote til årsrekneskapen – prinsipp for oppstilling av løyvingsrapportering og artskontorapportering

Årsrekneskap for statlege verksemder er utarbeidd og avlagd etter nærmare retningslinjer fastsette i føresegnar om økonomistyring i staten (føresegnene). Årsrekneskapen er i samsvar med krav i føresegnene punkt 3.4.1, nærmare føresegnar i Finansdepartementet sitt rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsette av overordna departement.

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa og artskontorapporteringa er utarbeidd med utgangspunkt i vilkåra i punkt 3.4.2 – dei grunnleggjande prinsippa for årsrekneskapen:

- a) Rekneskapen følgjer kalenderåret (eittårsprinsippet).
- b) Rekneskapen inneheld alle utgifter og inntekter for rekneskapsåret.
- c) Rekneskapen er utarbeidd i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er førte i rekneskapen med brutto beløp.

Oppstillingane av løyvings- og artskontorapportering er utarbeidd etter dei same prinsippa, men grupperte etter ulike kontoplanar. Prinsippa samsvarer med krav i vilkåra punkt 3.5 til korleis verksemdene skal rapportere til statsrekneskapen. Sumlinja «Netto rapportert til løyvingsrekneskapen» er lik i begge oppstillingane.

Verksemda er knytt til staten si konsernkonto-ordning i Noregs Bank i samsvar med krav i føresegnene punkt 3.7.1. Bruttobudsjetterte verksemder blir ikkje tilførte likviditet gjennom året, men har ein trekkrett på konsernkontoen sin. Ved slutten på året nullstillast saldoen på den einskilde oppgjerskonto ved overgang til nytt år.

Løyvingsrapporteringa

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa omfattar ein øvre del med løyvingsrapporteringa og ein nedre del som viser behaldningar verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen. Løyvingsrapporteringa viser rekneskapstal som verksemda har rapportert til statsrekneskapen. Det blir stilt opp etter dei kapitla og postane i løyvingsrekneskapen verksemda har

fullmakt til å disponere. Kolonnen *samla tildeling* viser kva verksemda har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for kvar statskonto (kapittel/post). Oppstillinga viser i tillegg alle finansielle egedelar og plikter verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen til staten.

Mottatte fullmakter til å belaste ei anna verksemd sin kapittel/post (belastningsfullmakter) visast ikkje i kolonnen for samla tildeling, men er omtalt i note B i løyvingsoppstillinga. Utgiftene knytte til mottatte belastningsfullmakter er bokførte og rapporterte til statsrekneskapen, og viser i kolonnen for rekneskap.

Gjevne belastningsfullmakter er inkluderte i kolonnen for samla tildeling, men blir ikkje bokførte og rapporterte til statsrekneskapen frå verksemda sjølv. Avgjevne belastningsfullmakter blir bokførte og rapporterte av verksemda som har mottatt belastningsfullmakta og visast difor ikkje i kolonnen for rekneskap. Dei avgjevne fullmaktene kjem fram i note B til løyvingsoppstillinga.

Artskontorapporteringa

Oppstillinga av artskontorapporteringa har ein øvre del som viser kva som er rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder og ein nedre del som viser egedelar og gjeld som inngår i mellomverande med statskassa. Artskontorapporteringa viser rekneskapstal verksemda har rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder. Verksemda har ein trekkrett på konsernkonto i Noregs Bank. Tildelingane er ikkje rapporterte som ei inntekt til statsrekneskapen og difor ikkje viste som inntekt i artskontorapporteringa.

Oppstilling av løvingsrapportering

TAL I 1 000 KRONER

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samla tildeling*	Rekneskap 2022	Meirutgift (-) og mindreutgift
1710	Forsvarsbygg og nybygg og anlegg	01	Driftsutgifter, kan overføres	A	7 058 545	6 435 037	623 508
1710	Forsvarsbygg og nybygg og anlegg	47	Nybygg og nyanlegg, kan overføres	A	3 411 539	3 181 231	230 308
Sum utgiftsført					10 470 084	9 616 268	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samla tildeling*	Rekneskap 2022	Meirinntekt og mindreinntekt (-)
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	01		A	5 747 313	5 570 627	-176 686
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	47		A	125 910	127 868	1 958
5700	Inntektene til folketrygda	72	Arbeidsgjevaravgift			123 008	
Sum utgiftsført					5 873 223	5 821 503	

Netto rapportert til løvingsrekneskapen

3 794 765

Kapitalkontoar

60079501	Noregs Bank KK /innbetalingar	6 079 639
60079502	Noregs Bank KK /utbetalingar	-9 834 018
724090	Endring i mellomverande med statskassa	-40 386
Sum rapportert		-

Behaldningar rapportert til kapitalrekneskapen (31.12.)

Konto	Tekst	2022	2021	Endring
724090	Mellomverande med statskassa	-76 854	-36 468	-40 386

* Samla tildeling skal ikkje reduserast med eventuelle avgjevne belastningsfullmakter (gjeld både for utgiftskapittel og inntektskapittel). Sjå note B *Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år* for nærmare forklaring.

Note A

Forklaring av samla tildeling utgifter

TAL I 1 000 KRONER

Kapittel og post	Overført frå i fjor	Tildelingar i år	Samla tildeling
1710 01	315 350	6 743 195	7 058 545
1710 47	26 167	3 385 372	3 411 539
4710 01		5 747 313	5 747 313
4710 47		125 910	125 910

NOTE B

Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år

TAL I 1 000 KRONER

Kapittel og post	Stikkord	Meirutgift(-)/mindreutgift	Utgiftsført av andre i høve til avgjevne belastningsfullmakter(-)	Meirutgift(-)/mindreutgift etter gjevne belastningsfullmakter	Meirinntekter/mindreinntekter(-) i høve til meirinntektsfullmakt	Omdisponering frå post 01 til 45 eller til post 01/21 frå neste års løyving	Innsparingar(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mogleg overførbart beløp berekna av verksemda
1710 01/4710 01	«kan overførast»	623 508		623 508	-176 686			446 822	12 630 761	446 822
1710 47/4710 47	«kan overførast»	230 308		230 308	1 958			232 266	7 076 625	232 266

* Maksimalt beløp som kan overførast er sum av dei siste to års løyving for postar med stikkordet «kan overførast». Sjå årleg rundskriv R-2 for meir detaljert informasjon om overføring av ubrukte løyvingar.

Oppstilling av artskontorapporteringa

	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter rapporterte til løyvingsrekneskapen		
Innbetalinger frå tilskot og overføringar	11 539	19 145
Sals- og leigeinnbetalningar	5 578 458	4 940 301
Andre innbetalningar	195 638	214 025
Sum innbetalningar frå drift	5 785 635	5 173 470
Driftsutgifter rapporterte til løyvingsrekneskapen		
Utbetalningar til løn	1 212 712	1 296 363
Andre utbetalningar til drift	5 263 185	4 182 365
Sum utbetalningar til drift	6 475 897	5 478 729
Netto rapporterte driftsutgifter	690 261	305 259
Investerings- og finansinntekter rapporterte til løyvingsrekneskapen		
Innbetaling av finansinntekter	83	342
Sum investerings- og finansinntekter	83	342
Investerings- og finansutgifter rapporterte til løyvingsrekneskapen		
Utbetaling til investeringar	3 227 004	3 655 600
Utbetaling av finansutgifter	590	836
Sum investerings- og finansutgifter	3 227 594	3 656 436
Netto rapporterte investering- og finansutgifter	3 227 511	3 656 094
Inntekter og utgifter rapporterte på felleskapittel		
Arbeidsgjevaravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	123 008	137 851
Netto rapporterte utgifter på felleskapittel	-123 008	-137 851
Netto rapportert til løyvingsrekneskapen	3 794 765	3 823 502
Oversikt over mellomverande med statskassa		
<i>Eigedelar og gjeld</i>	31.12.2022	31.12.2021
Krav på tilsette	11	33
Skuldig skattetrekk og andre trekk	-51 930	-47 326
Skuldige offentlege avgifter	11 325	10 826
Avsett pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-36 260	-
Sum mellomverande med statskassa	-76 854	-36 468

Rekneskapsprinsipp

Verksemdsrekneskapen er avlagd i samsvar med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjonar blir resultatførte til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt blir resultatført når ho er opptent. Inntektsføring ved sal av varer skjer på leveringstidspunktet der overføring av risiko og kontroll er overført til kjøpar. Sal av tenester inntektsførast i takt med utføringa.

Inntekter frå løyvingar og inntekt frå tilskot og overføringar

Inntekt frå løyvingar og inntekt frå tilskot og overføringar blir resultatført etter prinsippet om motsett samanstilling. Dette inneber at inntekt frå løyvingar og inntekt frå tilskot og overføringar blir resultatførte i takt med at aktivitetane som er finansierte av desse inntektene, er utførte, det vil seie i same periode som kostnadene kjem (motsett samanstilling).

Bruttobudsjetterte verksemdar har ei forenkla praktisering av prinsippet om motsett samanstilling ved at inntekt frå løyvingar blir rekna ut som differansen mellom perioden sine totale kostnader og opptente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter frå tilskot og overføringar til verksemda. Ein konsekvens av dette er at resultatet av aktivitetane i perioden blir null.

Kostnader

Utgifter som gjeld transaksjonsbaserte inntekter blir kostnadsførte i same periode som tilhøyrande inntekt. Utgifter som blir finansierte med inntekt frå løyving og inntekt frå tilskot og overføringar, kostnadsførast i same periode som aktivitetane er gjennomførte og ressursane er forbrukte.

Pensjonar

SRS 25 Ytingar til tilsette legg til grunn ei forenkla rekneskapsmessig tilnærming til pensjonar. Statlege verksemdar skal ikkje balanseføre netto pensjonsforpliktingar for ordningar til Statens pensjonskasse (SPK). Verksemda resultatfører arbeidsgjevarandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon blir

kostnadsført som om pensjonsordninga i SPK var basert på ein innskotsplan.

Frå 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlege verksemdar. Frå 1. januar 2022 betaler verksemda ein verksemdsspesifikk hendingsbasert arbeidsgjevarandel som del av pensjonspremien. At premien er verksemdsspesifikk, betyr at den blir rekna ut frå tilhøva til den enkelte verksemda, ikkje for grupper av verksemdar samla. At han er hendingsbasert, betyr at han tar omsyn til dei faktiske hendingane i medlemsbestanden i verksemda slik at premiere-serveren er ajour i høve til oppteninga til medlemen. Medlemsandelen på to prosent av lønsgrunnlaget er uendra.

Leigeavtalar

Verksemda har valt å nytte forenkla metode i SRS 13 om leigeavtalar og klassifiserer alle leigeavtalar som operasjonelle leigeavtalar.

Klassifisering og vurdering av anleggsmiddel

Anleggsmiddel er varige og monalege eigedelar som blir disponerte av verksemda. Med varig meiner vi levetid som kan utnyttast, på tre år eller meir. Med monaleg meiner vi enkeltståande anskaffingar med anskaffingskost på kr 50 000 eller meir. Anleggsmiddel er balanseførte til innkjøpskost fråtrekt avskrivningar.

Kontorinventar og datamaskiner, PC-ar, serverar m.m. med utnyttbar levetid på tre år eller meir, er balanseførte som eigne grupper. Anleggsmiddel blir nedskrivne til verkeleg verdi ved ei eventuell bruksendring om verkeleg verdi er lågare enn balanseført verdi.

Bygg og anlegg

Ved første gongs balanseføring blir bygg og anlegg verdsette til anskaffingskost. Bygg og anlegg avskrivast lineært over forventta levetid. Etterfølgjande kostnader leggjast til driftsmiddelet sin balanseførte verdi, eller balanseførast separat, når det er sannsynleg at framtidige økonomiske fordelar knytte til kostnaden vil tilflyte Forsvarsbygg og kostnaden kan målast påliteleg.

Andre vedlikeholdskostnader blir resultatførte i den perioden dei tar til å gjelde.

Når eit bygg eller anlegg er vedteke seld, blir det gjort ei nedskrivning om forventa netto salsverdi er lågare enn bokført verdi.

NATO-finansierte bygg og anlegg

NATO-finansierte bygg og anlegg behandlast på same måte som andre bygg og anlegg.

Tomter

Tomter balanseførast til innkjøpskost og avskrivast ikkje.

Anlegg under utføring

Prosjekt som representerer anlegg under utføring balanseførast til verdien av bokført produksjon for igangsette investeringar i bygg og anlegg. Inntektsføringa blir gjort i takt med at kostnadene kjem på. Det blir ikkje gjort nedskrivningar for risiko for tap då prosjekta er fullfinansierte av staten.

Infrastruktur

Infrastruktur blir balanseført til kostpris på tidspunkt for anskaffing og registrert særskilt på anleggsnummer. Infrastruktur blir avskrive lineært over forventa levetid, og vurdert årleg for nedskrivingsbehov.

Andre anleggsmiddel

Andre anleggsmiddel blir verdsette til anskaffingskost og avskrivne over den forventa levetida til anleggsmiddelet. Kostnader i samband med normalt vedlikehold og reparasjonar blir kostnadsførte i den perioden dei kjem til. Kostnader ved større utskiftingar og fornyingar som aukar levetida på driftsmidla vesentleg, balanseførast.

Klassifisering og vurdering av omløpsmiddel og kortsiktig gjeld

Omløpsmiddel og kortsiktig gjeld omfattar postar som forfell til betaling innan eitt år etter innkjøpstidspunktet. Andre postar er klassifiserte som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmiddel vurderast til det lågaste av innkjøpskost og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld balanseførast til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringar

Kundefordringar og andre fordringar er oppførte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetjing til forventa tap. Avsetjing til tap gjerast på grunnlag av individuelle vurderingar av dei enkelte fordringane.

Kapital tilhøyrande staten

Statens kapital utgjør nettobeløpet av egedelar og gjeld i verksemda og går fram av rekneskapslinja for avrekningar i balanseoppstillinga. Bruttobudsjetterte verksemder presenterer ikkje konsernkontoane i Noregs Bank som bankinnskot. Konsernkontoane inngår i rekneskapslinja avrekna med statskassa.

Statlege rammevilkår

Sjølvassurandørprinsippet

Staten opererer som sjølvassurandør. Det er følgjeleg ikkje inkludert postar i balanse eller resultatrekneskap som søkjer å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktingar.

Statens konsernkontoordning

Statlege verksemder er omfatta av staten si konsernkontoordning. Konsernkontoordninga vil seie at alle innbetalingar og utbetalingar dagleg blir gjorde opp mot verksemda sine oppgjerskontoar i Noregs Bank.

Verksemda blir ikkje tilført likvidar gjennom året, men har ein trekkrett på konsernkontoen sin. For brutto-budsjetterte verksemder nullstillast saldoen på den enkelte oppgjerskontoen i Noregs Bank ved overgang til nytt rekneskapsår.

Resultatrekneskap

TAL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter			
Inntekt frå løyvingar	1	2 035 503	1 394 246
Inntekt frå tilskot og overføringar	1	11 539	19 145
Sals- og leigeinntekter	1	5 477 233	5 093 004
Andre driftsinntekter	1	132 282	193 742
Sum driftsinntekter		7 656 557	6 700 136
Driftskostnader			
Varekostnader		4 891 517	4 046 778
Lønskostnader	2	929 643	993 522
Avskrivningar på varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar	3,4	1 331 343	1 331 343
Nedskrivningar av varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar	3,4	79 364	-
Andre driftskostnader	5	423 654	327 966
Sum driftskostnader		7 655 521	6 699 609
Driftsresultat		1 036	527
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	73	307
Finanskostnader	6	1 109	834
Sum finansinntekter og finanskostnader		-1 036	-527
Resultat av aktivitetar i perioden		-	-
Avrekningar og disponeringar			
Avrekning med statskassa (bruttobudsjetterte)	7	54 024 881	52 167 213
Sum avrekningar og disponeringar		54 024 881	52 167 213

Balanse

TAL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2022	31.12.2021
EIGEDELAR			
A. Anleggsmiddel			
<i>I Immaterielle eigedelar</i>			
Programvare og liknande rettar	3	17 479	14 527
Sum immaterielle eigedelar		17 479	14 527
<i>II varige driftsmiddel</i>			
Tomter, bygningar og annan fast eigedom	4	41 155 728	39 354 068
Maskiner og transportmiddel	4	40 746	22 691
Driftslausøyre, inventar, verktøy og liknande	4	36 242	35 177
Anlegg under utføring	4	10 087 848	9 793 149
Infrastruktureigedelar	4	3 220 225	3 305 463
Sum varige driftsmiddel		54 540 788	52 510 548
<i>III Finansielle anleggsmiddel</i>			
Sum anleggsmiddel		54 558 267	52 525 075
B. Omløpsmiddel			
<i>I Behaldningar av varer og driftsmateriell</i>			
<i>II Krav</i>			
Kundekrav	8	160 436	149 484
Opptente, ikkje fakturerte inntekter	11	492 931	550 580
Andre krav	9	106 799	121 979
Sum krav		760 165	822 043
<i>III bankinnskot, kontantar og liknande</i>			
Sum omløpsmiddel		760 165	822 043
Sum eigedelar		55 318 432	53 347 117

Balanse

TAL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2022	31.12.2021
KAPITAL OG GJELD TILHØYRANDE STATEN			
C. Kapital tilhørende staten			
<i>I Verksemdskapital</i>			
<i>II Avrekningar</i>			
Avrekna med statskassa (bruttobudsjetterte)	7	54 024 881	52 167 213
Sum avrekningar		54 024 881	52 167 213
Sum kapital tilhørende staten		54 024 881	52 167 213
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktingar</i>			
<i>II Anna langsiktig gjeld</i>			
<i>III Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	12	750 091	746 269
Skuldig skattetrekk		51 930	47 384
Skuldige offentlege avgifter		12 741	12 047
Avsette feriepengar		111 003	106 524
Mottatt forskotsbetaling	11	125 114	43 026
Anna kortsiktig gjeld	10	242 673	224 655
Sum kortsiktig gjeld		1 293 551	1 179 904
Sum gjeld		1 293 551	1 179 904
Sum kapital og gjeld tilhørende staten		55 318 432	53 347 117

Note 1

Driftsinntekter

TAL I 1 000 KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Inntekt frå løyvingar		
Inntekt frå løyvingar	2 247 829	1 605 579
-Netto resultat avhending drifts- og transaksjonsbaserte inntekter *	-212 326	-211 333
Sum inntekt frå løyvingar	2 035 503	1 394 246
Inntekt frå tilskot og overføringar		
Tilskot frå Enova	11 539	19 145
Sum inntekt frå tilskot og overføringar	11 539	19 145
Sals- og leigeinntekter		
Salsinntekter	3 738 709	3 393 191
Leigeinntekter fast eigedom	1 738 524	1 699 813
Sum sals- og leigeinntekter	5 477 233	5 093 004
Andre driftsinntekter		
Vinst ved avgang anleggsmiddel	132 282	193 742
Sum andre driftsinntekter	132 282	193 742
Sum driftsinntekter	7 656 557	6 700 136

* Etter dei statlege rekneskapsstandardane blir inntekter frå løyvingar for bruttobudsjetterte verksemdar rekna ut som differansen mellom kostnadene for perioden og opptente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter frå tilskot og overføringar til verksemda. Konsekvensen er at resultatet av aktivitetane i perioden går i null. For informasjon om mottatte løyvingar, sjå oppstilling av løyvingsrapportering.

Note 2

Lønskostnader

TAL I 1 000 KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Løn	883 595	854 950
Overtid	65 467	56 811
Avgangsstimulerande tiltak	532	2 292
Feriepengar	116 064	112 152
Arbeidsgjevaravgift	123 303	138 092
Pensjonskostnader *	53 333	154 757
Løn balanseført ved eigenutvikling av anleggsmiddel **	-292 979	-304 856
Sjukepengar og andre refusjonar	-35 039	-34 250
Andre ytingar	15 368	13 574
Sum lønskostnader	929 643	993 522

Antal årsverk:	1 366	1 395
-----------------------	--------------	--------------

* Premiesatsen for arbeidsgjevarandelen utgjorde i 2022 8,8 prosent (arbeidsgjevarandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK). Bokført pensjonskostnad er redusert med 29,1 millionar kroner på grunn av tilbakebetaling av solvenspremie frå 2020. For rekneskapsåret 2021 brukte verksemda ein verksemdsspesifikk premiesats for arbeidsgjevarandelen ved betaling av pensjonspremie til SPK, den var for 2021 12,7 prosent. Bokført pensjonskostnad er auka med 37,5 millionar kroner på grunn av etterfakturering av solvenspremie frå 2019.

	31.12.2022	31.12.2021
Årets tilkomne pensjonskostnad	82 465	117 272
Pensjonsgrunnlag	937 267	921 660
Premiesats	8,8 %	12,7 %
Solvenspremie	-29 132	37 458
Faktisk bokført pensjonskostnad	53 333	154 757

Sjå også omtale av rekneskapsføring av pensjonar i prinsippnoten.

** Inneheld løn og sosiale kostnader (feriepengar, arbeidsgjevaravgift og pensjonskostnader).

Note 3

Immaterielle egedelar

	Programvare og likn- ande rettar	Immaterielle egedelar under utføring	Sum
<i>Anskaffingskost 01.01.2022</i>	65 799	-	65 799
Tilgang i 2022	7 903	-	7 903
Avgang anskaffingskost i 2022 (-)	-	-	-
Frå immaterielle egedelar under utføring til anna gruppe i 2022	-	-	-
<i>Anskaffelseskost 31.12.2022</i>	73 702	-	73 702
Akkumulerte nedskrivningar 01.01.2022	-	-	-
Nedskrivningar i 2022	-	-	-
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2022	51 272	-	51 272
Ordinære avskrivningar i 2022	4 951	-	4 951
Akkumulerte avskrivningar avgang i 2022 (-)	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.2022	17 479	-	17 479

Note 4

Varige driftsmiddel

	Tomter	Bygningar og annan fast eigedom	Maskiner og transport- middel	Driftslausø- re, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utføring	Infrastruktur - eigedelar	Sum
<i>Anskaffingskost 01.01.2022</i>	2 085 864	54 351 303	83 089	149 916	9 793 149	4 269 674	70 732 994
Tilgang i 2022	1 351	3 235 231	27 731	13 557	3 470 814	7 552	6 756 236
Avgang stoppa prosjekt	-	-	-	-	-	-	-
Avgang anskaffingskost i 2022	-	-416 897	-	-	-22 729	-	-439 626
Frå anlegg under utføring til anna gruppe i 2022	-	-	-	-	-3 153 385	-	-3 153 385
<i>Anskaffingskost 31.12.2022</i>	2 087 216	57 169 637	110 819	163 473	10 087 848	4 277 226	73 896 219
Akkumulerte nedskrivningar 01.01.2022	15 081	22 811	-	-	-	41	37 933
Nedskrivningar i 2022	-	79 364	-	-	-	-	79 364
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2022	-	17 045 207	60 398	114 738	-	964 170	18 184 513
Ordinære avskrivningar i 2022	-	1 211 125	9 676	12 493	-	93 098	1 326 392
Akkumulerte avskrivningar avgang i 2022	-	-114 044	-	-	-	-	-114 044
Balanseført verdi 31.12.2022	2 072 134	39 083 902	40 746	36 242	10 087 848	3 219 916	54 540 788

Avskrivingsstattsar (levetider)	Inga avskri- ving	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Inga avskri- ving	Verksemds- spesifikt	Sum
Avhending av varige driftsmiddel i 2022:							
Salssum ved avgang anleggsmiddel	3 013	215 945					218 958
- Bokført verdi avhenda anleggsmiddel	-	-137 759					-137 759
= Rekneskapsmessig vinst/tap	3 013	78 186	-	-	-	-	81 199

Note 5

Andre driftskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Husleige	41 799	39 482
Vedlikehold egne bygg og anlegg	6 037	10 444
Vedlikehold og ombygging av leigde lokale	259	1 513
Andre kostnader til drift av eigedom og lokale	34 699	29 866
Leige av maskiner, inventar og liknande	104 176	95 036
Mindre utstyrsanskaffingar	31 122	28 029
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 726	1 535
Kjøp av konsulenttenester 1)	43 175	26 864
Kjøp av andre framande tenester 2)	23 447	23 613
Reiser og diett	36 537	21 478
Tap ved avgang anleggsmiddel m.v.	79 173	32 686
Andre driftskostnader	42 391	42 751
Andre driftskostnader balanseført som eigedom under utføring	-20 890	-25 329
Sum andre driftskostnader	423 654	327 966

1) Kjøp av konsulenttenester		
Konsulenttenester innan økonomi, revisjon og juss	829	127
Konsulenttenester til utvikling av programvare, IKT løysingar mv.	18 320	19 004
Konsulenttenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgjeving mv.	15 624	4 278
Andre konsulenttenester	2 178	3 387
Kjøp av rådgjevingstenester, HR	1 052	686
Periodisering rådgjevingstenester	5 174	-618
Sum kjøp konsulenttenester	43 175	26 864

2) Kjøp av andre framande tenester		
Innleige av vikarar	11 110	13 683
Kjøp av tenester til løpande driftsoppgåver, IKT	6 027	4 723
Kjøp av andre framande tenester	6 310	5 208
Sum kjøp andre framande tenester	23 447	23 613

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leigeavtalar

Lengda som er att	Type eigedel					Sum
	Immaterielle eigedelar	Tomter, bygningar og annan fast eigedom	Maskiner og transportmiddel	Driftslausøyre, inventar, verktoy og liknande	Infrastruktur-eigedelar	
Lengd inntil 1 år		479	15 354	18 572		34 405
Lengd 1-5 år		34 862	31 173	37 706		103 741
Lengd over 5 år		6 458				6 458
Kostnadsført leigebetaling for perioden	-	41 799	46 527	56 278	-	144 604

Note 6

Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter	31.12.2022	31.12.2021
Renteinntekter	67	298
Valutavinst (agio)	6	9
Sum finansinntekter	73	307
Finanskostnader		
Rentekostnad*	1 109	834
Sum finanskostnader	1 109	834

* Forseinkingsrenter på 530.000 kroner er påkomne i samband med ein pågåande tvist knytt til utrekning av meirverdiavgift.

Note 7A

Samanheng mellom avrekna med statskassa og mellomverande med statskassa

A) Forklaring til at resultatet for perioden ikkje er lik endring i avrekna med statskassa i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2022	31.12.2021	Endring*
Avrekna med statskassa i balansen	54 024 881	52 167 213	-1 857 668

Bakgrunnen for at resultatet for perioden ikkje er lik endring i avrekna med statskassa i balansen for bruttobudsjetterte verksemder, er at konsernkontoane i Noregs Bank inngår som ein del av avrekna med statskassa i balansen. I tillegg tar ein omsyn til enkelte transaksjonar som ikkje er knytte til drifta av verksemda og transaksjonar som ikkje medfører ut- eller innbetaling. Nedanfor viser vi dei ulike postane som er grunnen til at endring i avrekna med statskassa i balansen ikkje er lik resultatet for perioden.

Endring i avrekna med statskassa

Konsernkontoar i Noregs Bank

- Konsernkonto utbetaling	-9 834 018
+ Konsernkonto innbetaling	6 079 639
Netto trekk konsernkonto	-3 754 378
<i>Innbetalingar og utbetalingar som ikkje inngår i drifta av verksemda (er gjennomstrøymingspostar)</i>	
- Innbetaling innkrevjingsverksemd og andre overføringar	-
+ Utbetaling tilskotsforvaltning og andre overføringar	-
<i>Bokføringar som ikkje går over bankkonto, men direkte mot avrekning med statskassa</i>	
+ Inntektsført frå løyving (underkonto 1991)	4 021 354
- Gruppeliv/arbeidsgjevaravgift (underkonto 1985 og 1986)	-123 008
+ Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift (underkonto 1987)	-
<i>Andre avstemmingspostar</i>	
Spesifikasjon av andre avstemmingspostar	-2 001 636
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	-1 857 668
Resultat av aktivitetane i perioden før avrekning med statskassa	-
Sum endring i avrekna med statskassa	-1 857 668

* Sum endring i avrekna med statskassa skal stemme med endringane i perioden ovanfor.

Note 7B

Samanheng mellom avrekna med statskassa og mellomverande med statskassa

B) Forskjellen mellom avrekna med statskassa og mellomverande med statskassa

	31.12.2022	31.12.2021	Forskjell
	Spesifisering av bokført avrekning med statskassa	Spesifisering av rapportert mellomverande med statskassa	
<i>Immaterielle egedelar og varige driftsmiddel</i>			
Immaterielle egedelar	17 479	-	17 479
Varige driftsmiddel	54 540 788	-	54 540 788
Sum	54 558 267	-	54 558 267
<i>Finansielle anleggsmiddel</i>			
Sum	-	-	-
<i>Omløpsmiddel</i>			
Kundekrav	160 436	-	160 436
Opptente, ikkje fakturerte inntekter	492 931	-	492 931
Andre krav	106 799	11	106 788
Sum	760 165	11	760 154
<i>Langsiktige plikter og gjeld</i>			
Sum	-	-	-
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	-750 091	-	-750 091
Skuldig skattetrekk og andre trekk	-51 930	-51 930	-
Skuldige offentlege avgifter	-12 741	11 325	-24 066
Avsette feriepengar	-111 003	-	-111 003
Mottatt forskotsbetaling	-125 114	-	-125 114
Anna kortsiktig gjeld	-242 673	-36 260	-206 413
Sum	-1 293 551	-76 865	-1 216 686
Sum	54 024 881	-76 854	54 101 735

Mellomverande med statskassa består av kortsiktige krav og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsrekneskapen (S-rapport). Avrekna med statskassa viser finansieringa av verksemda sine netto egedelar og gjeld.

Note 8

Kundekrav

	31.12.2022	31.12.2021
Kundekrav til pålydande	162 051	149 723
Avsett til forventa tap	-1 614	-240
Sum kundekrav	160 436	149 484

Fordeling av kundefordringar per 31.12.2022

	Ikkje forfalle	0–10 dagar	10–30 dagar	30–60 dagar	Over 60 dg	Ikkje fordelte delbetalingar	Sum
Forsvarssektoren	86 828	4 113	12 316	6 265	15 208	-	124 730
Annan offentlig sektor	12 735	1 166	658	4 801	8 503	-	27 864
Andre	4 339	218	-14	1 301	3 479	133	9 456
Sum	103 903	5 498	12 961	12 366	27 190	133	162 051

Fordeling av kundefordringar per 31.12.2021

	Ikkje forfalle	0–10 dagar	10–30 dagar	30–60 dagar	Over 60 dg	Ikkje fordelte delbetalingar	Sum
Forsvarssektoren	102 235	10 400	3 162	-172	8 086	-	123 711
Annan offentlig sektor	16 309	637	471	273	3 531	-	21 221
Andre	341	406	990	771	2 284	-	4 791
Sum	118 885	11 443	4 624	871	13 901	-	149 723

Det er låg kreditrisiko i sektoren og resten av offentlig sektor, og avsetningar til forventa tap er knytte til andre kundar der innkrevjingsprosess er sett i gang.

Note 9

Andre kortsiktige fordringar

	31.12.2022	31.12.2021
Andre krav på tilsette	11	33
Forskotsbetalt leige	6 407	2 382
Andre forskotsbetalte kostnader	100 381	119 564
Sum andre krav	106 799	121 979

Note 10

Anna kortsiktig gjeld

	31.12.2022	31.12.2021
Påkomne kostnader	703 542	633 981
Fakturaer på flyt klassifiserte som leverandørgjeld *	-460 869	-466 300
Sum anna kortsiktig gjeld	242 673	224 655

* Fakturaer på flyt blir klassifiserte som leverandørgjeld og må sjåast i samanheng med påkomne kostnader.

Note 11

Opptente, ikkje fakturerte inntekter / Mottatt forskotsbetaling

	31.12.2022	31.12.2021
Opptente, ikkje fakturerte inntekter (krav)		
Opptent inntekt løyvsfinansierte investeringsprosjekt	334 088	382 647
Opptent inntekt driftsløyving	19 027	12 945
Opptent inntekt tilleggstenester	98 089	89 667
Opptent inntekt husleige	17 086	5 987
Opptent inntekt forsyning	13 126	52 661
Opptent inntekt prosjekt innanfor sektoren	2 118	4 536
Opptent inntekt prosjekt utanfor sektoren	9 396	2 137
Sum opptente, ikkje fakturerte inntekter	492 931	550 580
Mottatt forskotsbetaling (gjeld)		
Forskotsinnbetalt husleige	11 773	7 273
Forskotsinnbetalt forsyning	70 867	3 506
Forskotsinnbetaling oppdragsprosjekt	8 694	11 475
Løpande avrekning motteken inntekt for bustad og kvarter	17 801	14 146
Andre forskotsbetalingar	15 979	6 626
Sum mottatt forskotsbetaling	125 114	58 227

Note 12

Leverandørgjeld

	31.12.2022	31.12.2021
Leverandørgjeld innland	749 350	745 796
Leverandørgjeld utland	742	473
Sum leverandørgjeld	750 091	746 269

Fordeling av leverandørgjeld per 31.12.2022

	Ikkje forfalle	0-10 dagar	10-30 dagar	30-60 dagar	Over 60 dg	Sum
Leverandørgjeld innland	583 772	159 291	7 798	2 407	-3 918	749 350
Leverandørgjeld utland	775	-	-	-	-33	742
Sum	584 547	159 291	7 798	2 407	-3 952	750 091

Leverandørgjeld inneheld fakturaer på flyt. Om noko er uklart omkring desse fakturaene, vil dei ikkje bli attesterte og godkjende før ein har vorte samd med leverandør. Av fakturaer på flyt, som totalt kjem opp i 460,9 millionar kroner, utgjer 87,6 millionar kroner omstridde krav der verksemda er i dialog med leverandør.

Frå rekneskapsåret 2022 er desse bokførte i balansen på konto 2403 mot konto 2963 opne postar leverandørgjeld. I den grad heile eller delar av desse faktura-beløpa er tilkomne kostnader er dei avsette i rekneskapsen som tilkomen kostnad, konto 2960 tilkomne kostnader. Samanlikningstal for 2021 er omarbeidde.

FORSVARSBYGG

Besøksadresse
Grev Wedels plass 5
0151 Oslo

Postadresse
Postboks 405 Sentrum
0103 Oslo

Kontakt oss
+47 468 70 400
servicesenter@forsvarsbygg.no

forsvarsbygg.no